

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/849,

20. mai 2015,

mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ebaseadusliku raha vood võivad kahjustada finantsspektori terviklikkust, stabiilsust ja mainet ning ohustada liidu siseturgu ja samuti rahvusvahelist arengut. Rahapesu, terrorismi rahastamine ja organiseeritud kuritegevus on jätkuvalt teravad probleemid, millega tuleks tegeleda liidu tasandil. Terrorism raputab meie ühiskonna alustalasid. Lisaks kriminaalõigusel põhineva lähenemisviisi edasiarendamisele liidu tasandil on finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise sihipärane ja proportsionaalne tõkestamine asendamatu ja see võib anda täiendavaid tulemusi.
- (2) Kurjategijate ja nende kaasosaliste püüded varjata kuritegelikul teel saadud tulu päritolu või kasutada seaduslikku või ebaseaduslikku raha terroristlikel eesmärkidel võivad tõsiselt ohustada krediidasutuste ja finantseerimisasutuste usaldusväärset, rikkumatust ja stabiilsust ning kõigutada usaldust finantssüsteemi suhtes tervikuna. Rahapesuga tegelejad ja terrorismi rahastajad võivad oma kuritegeliku tegevuse hõlbustamiseks püüda ära kasutada liidu lõimunud finantsalaga kaasnevat kapitali liikumise ja finantsteenuste osutamise vabadust. Seetõttu on liidu tasandil vaja rakendada teatavaid koordineerimismeetmeid. Samal ajal peaksid ühiskonna kuritegevuse eest kaitsmise ning liidu finantssüsteemi stabiilsuse ja rikkumatuse kaitsmise eesmärgid olema tasakaalus vajadusega luua õiguskeskkond, mis võimaldab äriühingutel oma äri kasvatada, ilma et sellega kaasneks ebaproportsionaalseid nõuetele vastavuse tagamisega seotud kulusid.
- (3) Käesolev direktiiv on neljas rahapesu ohtu käsitlev direktiiv. Nõukogu direktiivis 91/308/EMÜ ⁽⁴⁾ määratleti mõiste „rahapesu” uimastikuritegude kaudu ja kehtestati kohustused ainult rahandussektorile. Euroopa Parlamendi

⁽¹⁾ ELT C 166, 12.6.2013, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 271, 19.9.2013, lk 31.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 20. aprilli 2015. aasta esimese lugemise seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Euroopa Parlamendi 20. mai 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽⁴⁾ Nõukogu 10. juuni 1991. aasta direktiiv 91/308/EMÜ rahandussüsteemi rahapesu eesmärgil kasutamise vältimise kohta (EÜT L 166, 28.6.1991, lk 77).

ja nõukogu direktiiviga 2001/97/EÜ⁽¹⁾ laiendati direktiivi 91/308/EMÜ reguleerimisala nii kuritegude kui ka kutsealade ja tegevuste seisukohast. Rahapesuvastane töökond (edaspidi „FATF“) vaatas 2003. aasta juunis läbi oma soovitused, et hõlmata terrorismi rahastamist, ja nägi ette üksikasjalikumad nõuded seoses kliendi isikumasuse tuvastamisega ja kontrollimisega, olukorrad, kus suurema rahapesu või terrorismi rahastamise ohu tõttu võivad olla põhjendatud tugevdatud meetmed, ja olukorrad, kus väiksema ohu tingimustes võivad olla põhjendatud vähem ranged kontrollimeetmed. Kõnealuseid muudatusi võeti arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2005/60/EÜ⁽²⁾ ning komisjoni direktiivis 2006/70/EÜ⁽³⁾.

- (4) Rahapesu ja terrorismi rahastamine toimub sageli rahvusvahelises keskkonnas. Üksnes riigi tasandil võetavatel meetmetel või ka liidu tasandil võetavatel meetmetel, ilma et võetaks arvesse rahvusvahelist koordineerimist ja koostööd, oleks väga piiratud mõju. Liidu poolt selles valdkonnas võetavad meetmed peaksid seega sobima kokku muude rahvusvahelisel tasandil võetavate meetmetega ja olema vähemalt sama ranged. Liidu tegevus peaks jätkuvalt arvestama eelkõige FATFi soovitustega ja teiste rahapesu ja terrorismi rahastamise vastases võitluses osalevate rahvusvaheliste organite instrumentidega. Rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse tõhustamiseks tuleks asjaomased liidu õigusaktid viia asjakohasel juhul kooskõlla 2012. aasta veebruaris FATFi poolt vastu võetud rahvusvaheliste standarditega rahapesu ning terrorismi ja massihävitusrelvade leviku rahastamise vastu võitlemise kohta (edaspidi „FATFi muudetud soovitused“).
- (5) Lisaks sellele ohustab finantssüsteemi kuritarvitamine ebaseadusliku või isegi seadusliku raha kasutamiseks terroristlikel eesmärkidel ilmselgelt finantssüsteemi rikkumatust, nõuetekohast toimimist, mainet ja stabiilsust. Seetõttu peaksid käesolevas direktiivis sätestatud tõkestamismeetmed käsitlema raske kuritegevuse teel saadud rahaga manipuleerimist ja raha või vara kogumist terroristlikel eesmärkidel.
- (6) Suurtes summades sularahamakseid saab hõlpsasti ära kasutada rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil. Valvsuse suurendamiseks ja sularahamaksetega kaasneva riski vähendamiseks peaks käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluma kaupadega kauplevad isikud, kes teevad või saavad sularahamakseid mahus 10 000 eurot või rohkem. Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada madalamaid künniseid, üldiseid lisapiiranguid sularaha kasutamisele ja täiendavaid rangemaid sätteid.
- (7) Pangakontode asemel kasutatakse üha enam e-raha tooteid, mistõttu on nende toodete puhul põhjendatud lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/110/EÜ⁽⁴⁾ sätestatud meetmetele kohaldada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustusi. Liikmesriikidel peaks teatavatel juhtudel, kui risk on tõendatult väike ja ranged riskimaandamistingimused on täidetud, olema lubatud teha e-raha toodete suhtes erand teatavate kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete osas, nagu kliendi ja tegelikult kasu saava omaniku isikumasuse tuvastamine ja kontrollimine, kuid mitte tehingute või ärisuhete seire osas. Riskimaandamistingimused peaksid sisaldama nõuet, et erandiga hõlmatud e-raha tooteid tuleb kasutada üksnes kaupade või teenuste ostmiseks ning et hoiustatud e-raha summa peab olema piisavalt väike, et välistada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide täitmisest kõrvalehoidmist. Nimetatud erand ei tohiks piirata liikmesriikidele antud kaalutusõigust lubada kohustatud isikutel rakendada kliendi suhtes lihtsustatud hoolsusmeetmeid muude väiksema riskiga e-raha toodete puhul kooskõlas artikliga 15.
- (8) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate kohustatud isikutega seoses võib mõistet „kinnisvaravahendaja“ käsitada viisil, et see hõlmab asjakohasel juhul ka üüri- või rendilepingute vahendajaid.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/97/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 91/308/EMÜ rahandussüsteemi rahapesu eesmärgil kasutamise vältimise kohta (EÜT L 344, 28.12.2001, lk 76).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta (ELT L 309, 25.11.2005, lk 15).

(3) Komisjoni 1. augusti 2006. aasta direktiiv 2006/70/EÜ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/60/EÜ rakendusmeetmete kehtestamise kohta seoses mõistega riikliku taustaga isik ning kliendi suhtes lihtsustatud nõuetekohaste hoolsuse menetluste ja harva või väga piiratud mahus teostatud finantstegevuse alusel tehtud erandite tehniliste kriteeriumite kohta (ELT L 214, 4.8.2006, lk 29).

(4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/110/EÜ, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

- (9) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada liikmesriikide määratletud õigusteenuse osutajate suhtes, kui nad osalevad finantstehingutes või äriühingu toimingutega seotud tehingutes, sealhulgas maksunõustamise korral, mille puhul on suurim risk, et nende õigusteenuse osutajate teenuseid võidakse kasutada kuritegelikul teel saadu rahapesuks või terrorismi rahastamiseks. Ometi tuleks enne kohtumenetlust, selle käigus või pärast seda või kliendi õigusliku olukorra selgitamisel saadud teabe puhul teha erandeid teatamiskohustustest. Seega tuleks õigusnõustamise suhtes kohaldada ametisaladuse hoidmise kohustust, välja arvatud juhul, kui õigusteenuse osutaja osaleb rahapesus või terrorismi rahastamises või õigusnõu antakse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil või kui õigusteenuse osutaja teab, et klient soovib õigusnõu rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil.
- (10) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jäävate kutsealade esindajate poolt osutatavaid otseselt võrreldavaid teenuseid tuleks käsitleda samamoodi. Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) kinnistatud õiguste austamise tagamiseks ei tohiks kohaldada käesolevas direktiivis sätestatud teatamiskohustust teabe suhtes, mida audiitorid, raamatupidamis- või nõustamisteenuse osutajad ja maksunõustajad, kellel on mõnes liikmesriigis õigus kaitsta või esindada klienti kohtumenetluses või selgitada kliendi õiguslikku olukorda, saavad kõnealuste ülesannete täitmisel.
- (11) Oluline on sõnaselgelt rõhutada, et otseste või kaudsete maksudega seotud maksukuriteod on kooskõlas FATFi muudetud soovitusetega hõlmatud käesolevas direktiivis laialt määratletud kuritegeliku tegevuse mõistega. Kuna igas liikmesriigis võidakse kuritegeliku tegevusena, mille eest määratakse käesoleva direktiivi artikli 3 punkti 4 alapunktis f osutatud karistus, käsitada erinevaid maksualaseid õigusrikkumisi, võivad liikmesriikide õiguses sätestatud maksukuritegude määratlused olla erinevad. Kuigi käesoleva direktiiviga ei soovitata liikmesriikide õiguses sätestatud maksukuritegude määratlusi ühtlustada, peaksid liikmesriigid lubama teabe vahetamist või abi andmist ELi rahapesu andmebüroode vahel nii suures ulatuses, kui nende siseriiklik õigus seda võimaldab.
- (12) Vaja on tuvastada iga füüsiline isik, kelle omandis juriidiline isik on või keda ta kontrollib. Liikmesriigid peaksid tõelise läbipaistvuse saavutamiseks tagama, et hõlmatud on võimalikult suur hulk nende territooriumil mis tahes muud mehhanismi kasutades asutatud või loodud juriidilisi isikuid. Kuigi konkreetse suurusega osaluse või huvi kindlakstegemine ei tähenda automaatselt tegelikult kasu saava omaniku tuvastamist, on see muu hulgas oluline tegur, mida tuleks arvesse võtta. Liikmesriigid peaksid saama siiski otsustada, et omandiõigust või kontrolli võib näidata väiksem protsendimäär.
- (13) Tegelikult kasu saavate omanike tuvastamist ja isikusamasuse kontrollimist tuleks asjakohasel juhul laiendada juriidilistele isikutele, kelle omandis on mõni teine juriidiline isik, ning kohustatud isikud peaksid püüdma leida füüsilise isiku, kes kliendist juriidilist isikut omandisuhte kaudu või muul viisil lõplikult kontrollib. Muul viisil kontrollimine võib muu hulgas hõlmata kontrolli kriteeriume, mida kasutatakse konsolideeritud finantsaruannete koostamise puhul, nagu kontroll aktsionäride lepingu kaudu, valitseva mõju teostamine või kõrgema juhtkonna ametisse nimetamise õigus. Võib juhtuda, et sellise füüsilise isiku tuvastamine, kelle omandis juriidiline isik on või kes seda lõplikult kontrollib, ei ole võimalik. Sellistel erandjuhtudel võivad kohustatud isikud kõikide muude tuvastamismeetodite ammendumisel ning eeldusel, et ei ole põhjust kahtluseks, käsitada kõrgema juhtkonna liiget (liikmeid) tegelikult kasu saava omanikuna (saavate omanikena).
- (14) Täpne ja ajakohastatud teave tegelikult kasu saava omaniku kohta on võtmetegur kurjategijate kindlakstegemisel, kes võivad vastasel korral varjata end äriühingu struktuuri taha. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et nende territooriumil siseriikliku õiguse kohaselt asutatud äriühingud koguvad ja hoiavad lisaks põhiteabele, nagu äriühingu nimi ja aadress ning asutamist ja õiguspäraseid omandisuhteid tõendavad dokumendid, ka piisavat, täpset ja ajakohastatud teavet oma tegelikult kasu saavate omanike kohta. Selleks, et juriidiliste isikute ärakasutamise vastu võitlemiseks suurendada läbipaistvust, peaksid liikmesriigid tagama, et tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevat teavet säilitatakse äriühingust eraldi asuvas keskregistris, täielikult kooskõlas liidu õigusega. Liikmesriigid saavad selle jaoks kasutada kesket andmebaasi, kuhu kogutakse tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevad andmed, või äriregistrit või muud keskregistrit. Liikmesriigid võivad otsustada, et andmete registrisse kandmise eest vastutavad kohustatud isikud. Liikmesriigid peaksid tagama, et igal juhul tehakse kõnealune teave kättesaadavaks pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ning esitatakse kohustatud isikutele, kui kohustatud isikud rakendavad kliendi suhtes hooldusmeetmeid. Liikmesriigid peaksid samuti tagama, et tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevate andmete võimaldatakse kooskõlas andmekaitseõuete ja juurdepääs

muudele isikutele, kes suudavad näidata, et neil on õigustatud huvi seoses rahapesu, terrorismi rahastamise ja nendega seotud eelkuritegudega, nagu korrupsioon, maksukuriteod ja kelmus. Isikutele, kes suudavad tõendada, et neil on õigustatud huvi, peaks olema juurdepääs teabele kasu saamisega seotud osaluse laadi ja ulatuse kohta, mis kirjeldab selle osaluse ligikaudset kaalu.

- (15) Sel eesmärgil peaks liikmesriikidel olema siseriikliku õiguse kohaselt võimalik anda juurdepääs, mis on ulatuslikum kui käesolevas direktiivis sätestatud juurdepääs.
- (16) Õigeaegne juurdepääs tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevale teabele tuleks tagada sellisel viisil, et ei tekiks oht anda asjaomasele äriühingule selle kohta vihje.
- (17) Selleks et tagada erinevate õiguslike vormide puhul võrdsed tingimused, tuleks ka usaldusisikutelt nõuda, et nad koguksid ja hoiaksid tegelikult kasu saavaid omanikke käsitlevat teavet ja esitaksid selle kliendi suhtes hooldusmeetmeid rakendavatele kohustatud isikutele ning edastaksid selle teabe keskregistriile (või keskandmebaasile); lisaks peaksid nad kohustatud isikutele avaldama oma positsiooni. Juriidilistele isikutele, nagu sihtasutused, ja usaldusfondidega sarnastele õiguslikele üksustele tuleks kohaldada samaväärseid nõudeid.
- (18) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada ka kohustatud isikute tegevuse suhtes, mis toimub internetis.
- (19) Uus tehnoloogia pakub ettevõtjatele ja klientidele aja- ja kulutõhusaid lahendusi ning seepärast tuleks neid riskihindamisel arvesse võtta. Pädevad asutused ja kohustatud isikud peaksid uuel ja innovaatsel viisil toimuva rahapesuga võitlemisel olema ennetavalt aktiivsed.
- (20) Liidu esindajaid Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga juhtorganites julgustatakse rakendama käesolevat direktiivi ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanka julgustatakse avaldama oma veebisaidil rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhimõtteid, mis sisaldaks üksikasjalikke menetlusi käesoleva direktiivi elluviimiseks.
- (21) Muret tekitab hasartmängusektori kasutamine kuritegelikul teel saadu rahapesuks. Selleks et vähendada hasartmänguteenustega seotud riske, tuleks käesoleva direktiiviga ette näha suurema riskiga hasartmänguteenuste osutajatele kohustus rakendada klientide suhtes hooldusmeetmeid 2 000 euro suuruste või suuremate üksiktehingute puhul. Liikmesriigid peaksid tagama, et kohustatud isikud kohaldavad sama künnist võitude, panuste või mõlema suhtes, sealhulgas mänguzetonide ostmise ja vahetamise suhtes. Ruumis või enda territooriumil hasartmänguteenuste osutajad, nagu kasiinod ja mängukohad peaksid tagama, et kliendi suhtes rakendatavaid hooldusmeetmeid, mida võetakse ruumi või territooriumile sissepääsul, saab seostada tehingutega, mida klient teeb selles ruumis või sellel territooriumil. Liikmesriikidel peaks juhtudel, kui risk on tõendatult väike, olema siiski lubatud teha teatavate hasartmänguteenuste puhul erand mõne või kõikide käesolevas direktiivis esitatud nõuete täitmisest. Liikmesriigid peaksid erandi tegemist kaaluma ainult rangelt piiratud ja põhjendatud juhtudel ning siis, kui rahapesu või terrorismi rahastamise risk on väike. Sellise erandi tegemisele peaks eelnema eriomane riskihindamine, milles võetakse muu hulgas arvesse asjaomaste tehingute haavatavuse määra. Nendest eranditest tuleks teavitada komisjoni. Riski hindamisel peaksid liikmesriigid näitama, kuidas nad on võtnud arvesse komisjoni poolt riigiülese riskihindamise raames esitatud aruannetes sisalduvaid asjakohaseid järeldusi.
- (22) Rahapesu ja terrorismi rahastamise risk ei ole kõikidel juhtudel sama. Sellest tulenevalt tuleks järgida terviklikku riskipõhist lähenemisviisi. Riskipõhine lähenemisviis ei ole liikmesriikide ja kohustatud isikute jaoks põhjendamatult kõikelubav valikuvõimalus. See hõlmab tõendite alusel otsuste tegemist, et tõhusamalt suunata tegevust rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele, millega seisavad silmitsi liit ja selles tegutsevad isikud.
- (23) Riskipõhine lähenemisviis lähtub liikmesriikide ja liidu vajadusest tuvastada, mõista ja maandada rahapesust ja terrorismi rahastamisest tulenevaid riske. Riskide kindlakstegemise riigiülese lähenemisviisi olulisust on tunnistanud rahvusvahelisel tasandil ning Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Pangandusjärelevalve), mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁾ (edaspidi „Euroopa Pangandusjärelevalve“), Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1094/2010 ⁽²⁾ (edaspidi „Euroopa Kindlustus- ja

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

Tööandjapensionide Järelevalve”) ja Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), mis on asutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010⁽¹⁾ (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve”) tuleks anda ülesanne esitada ühiskomitee kaudu arvamus liidu finantssektorit mõjutavate riskide kohta.

- (24) Komisjon on täiesti võimeline analüüsima konkreetseid piiriüleseid ohte, mis võivad mõjutada siseturgu ning mida ei saaks tuvastada ning millega ei saaks tõhusalt võidelda liikmesriikide tasandil. Seetõttu tuleks komisjonile anda ülesanne koordineerida piiriüleste tegevustega seonduvate riskide hindamist. Selle protsessi tõhususe tagamiseks on oluline kaasata vastavad eksperdid, nagu rahapesu ja terrorismi rahastamist käsitlev eksperdirühm ja rahapesu andmebüroode esindajad ning, kui see on asjakohane, muude liidu tasandi organite eksperdid. Protsessi jaoks oluliseks teabeallikaks on ka liikmesriikide riskihindamised ja kogemused. Piiriüleste riskide hindamine komisjoni poolt ei peaks hõlmama isikuandmete töötlemist. Igal juhul peaksid andmed olema täielikult anonüümsed. Riiklikud ja liidu andmekaitse järelevalveasutused tuleks kaasata üksnes juhul, kui rahapesu ja terrorismi rahastamise riski hindamine mõjutab üksikisikute eraelu puutumatumust ja andmete kaitset.
- (25) Riskihindamise tulemused tuleks asjakohasel juhul teha õigeaegselt kättesaadavaks kohustatud isikutele, et nad saaksid tuvastada, mõista, juhtida ja maandada oma riske.
- (26) Selleks et veelgi ulatuslikumalt tuvastada, mõista, juhtida ja maandada riske liidu tasandil, peaksid liikmesriigid lisaks tegema riskihindamise tulemused kättesaadavaks üksteisele, komisjonile ning Euroopa Pangandusjärelevalvele, Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele (edaspidi koos „Euroopa järelevalveasutused”).
- (27) Käesoleva direktiivi kohaldamisel on asjakohane võtta arvesse direktiivi kohaldamisalasse jäävate väiksemate kohustatud isikute eripära ja vajadusi ning tagada kohtlemine, mis on neile eriomaseid vajadusi ja nende tegevuse laadi silmas pidades asjakohane.
- (28) Liidu finantsüsteemi ja siseturu nõuetekohase toimimise kaitsmiseks rahapesu ja terrorismi rahastamise eest peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et teha kindlaks need kolmandad riigid, kelle riiklikus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras on strateegilisi puudusi (edaspidi „suure riskiga kolmandad riigid”). Rahapesu ja terrorismi rahastamisega seonduvate ohtude muutlik olemus, mida soodustab tehnoloogia ja kurjategijate käsutuses olevate vahendite pidev areng, eeldab õigusraamistiku kiiret ja pidevat kohandamist seoses suure riskiga kolmandate riikidega, et tegeleda tõhusalt olemasolevate riskidega ja vältida uute riskide esilekerkimist. Komisjon peaks võtma arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas tegutsevatest rahvusvahelistelt organisatsioonidelt ja standardite kehtestajatelt saadavat teavet, nagu FATFi avalikke teadaandeid, vastastikuse hindamise või üksikasjaliku hindamise aruandeid või avaldatud järelaruandeid, ning asjakohasel juhul kohandama oma hinnanguid vastavalt nendes esitatud muudatustele.
- (29) Liikmesriigid peaksid vähemalt nägema ette, et kohustatud isikud rakendavad kliendi suhtes tugevdatud hoolsusmeetmeid, kui nad tegelevad komisjoni poolt kindlaks määratud suure riskiga kolmandates riikides tegutsevate füüsiliste isikute või nendes riikides asutatud juriidiliste isikutega. Samuti tuleks keelata toetumine sellistes suure riskiga kolmandates riikides tegutsevatele või nendes riikides asutatud kolmandatele isikutele. Suure riskiga kolmandate riikide loetellu mittekuuluvaid riike ei peaks automaatselt pidama tõhusaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteeme omavateks riikideks ning nendes riikides tegutsevaid füüsilisi isikuid või nendes riikides asutatud juriidilisi isikuid tuleks hinnata riskitundlikkusest lähtuvalt.
- (30) Risk iseenesest on muutlik ning muutujad üksikult või kombinatsioonis võivad suurendada või vähendada võimalikku riski ning seega mõjutada selliste tõkestavate meetmete asjakohast taset nagu kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed. Seetõttu tuleks teatavatel asjaoludel rakendada tugevdatud hoolsusmeetmeid ja teatavatel asjaoludel võivad asjakohased olla lihtsustatud hoolsusmeetmed.
- (31) Tuleks tunnistada, et teatavates olukordades on rahapesu ja terrorismi rahastamise risk suurem. Kuigi tuvastada tuleks kõigi klientide isik ja äriprofiil, tuleks teatavatel juhtudel rakendada rangemaid kliendi tuvastamise ja isikusamasuse kontrolli protseduure.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

- (32) See kehtib eriti suhete kohta isikutega, kes täidavad või on täitnud avaliku võimu olulisi ülesandeid liidus või rahvusvaheliselt, eelkõige nende isikute puhul, kes pärinevad riikidest, kus on laialt levinud korrupsioon. Sellised suhted võivad kujutada eriti finantssektori jaoks tõsist maine- ja õiguslikku riski. Rahvusvahelist korrupsioonivastast võitlust silmas pidades on põhjendatud pöörata sellistele juhtudele erilist tähelepanu ja rakendada asjakohaseid tugevdatud hooldusmeetmeid isikute suhtes, kes täidavad või on täitnud avaliku võimu olulisi ülesandeid riigisisese või välisriigis ning rahvusvahelistes organisatsioonides juhtivatel kohtadel olevate isikute suhtes.
- (33) Nõuded riikliku taustaga isikute kohta on ennetavat laadi ja ei ole kriminaliseerivad ning neid ei tohiks tõlgendada selliselt, et riikliku taustaga isikule jääks märk külge kui kriminaalses tegevuses osalejale. Isikuga ärisuhte loomisest keeldumine üksnes seetõttu, et ta on riikliku taustaga isik, on vastuolus käesoleva direktiivi sätete ja mõtte ning FATFi muudetud soovitusetega.
- (34) Ärisuhte loomise kooskõlastamine kõrgema juhtkonnaga ei pruugi alati tähendada kooskõlastamist juhatusega. Kooskõlastuse peaks andma keegi, kellel on piisavalt teadmisi asutuse riskidest seoses rahapesuga ja terrorismi rahastamisega ning kes on piisavalt kõrgel ametikohal riske mõjutavate otsuste tegemiseks.
- (35) Selleks et vältida kliendi isikusamasuse korduva tuvastamise protseduure, mis põhjustab äris viivitusi ja ebatõhusust, on asjakohane lubada kohustatud isikutel luua suhted klientidega, kelle isik on tuvastatud mujal, eeldusel, et rakendatakse sobivaid kaitseabinõusid. Kui kohustatud isik tugineb kolmandatele isikutele, peaks lõplik vastutus kliendi suhtes hooldusmeetmete rakendamise eest lasuma kohustatud isikul, kes tugineb kolmanda isiku poolt rakendatud hooldusmeetmetele. Kolmandal isikul või isikul, kes on kliendi osas rakendanud hooldusmeetmeid, peaks samuti lasuma vastutus käesoleva direktiivi nõuete täitmise eest, sealhulgas kohustuse eest teatada kahtlastest tehingutest ning säilitada andmeid, sel määral, mil neil on suhe käesoleva direktiivi kohaldamisalasse jääva kliendiga.
- (36) Kohustatud isikute ja käesoleva direktiiviga hõlmatavate isikute vahel lepinguliste esindussuhte või tegevuse edasiandmise suhete korral võivad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohustused nendele esindajatele või tegevuse edasiandmise teenuse osutajatele osana kohustatud isikutest tuleneda vaid pooltevahelisest lepingust ja mitte käesolevast direktiivist. Seetõttu peaks vastutus käesoleva direktiivi järgimise eest lasuma peamiselt kohustatud isikul.
- (37) Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks ja selle vastu võitlemiseks on kõik liikmesriigid loonud või peaksid looma oma tegevuses sõltumatud ja autonoomsed rahapesu andmebürood, et koguda ja analüüsida neile laekuvat teavet eesmärgiga leida seoseid kahtlaste tehingute ja nendega seotud kuritegeliku tegevuse vahel. Oma tegevuses sõltumatu ja autonoomse rahapesu andmebüroo all mõistetakse seda, et rahapesu andmebürool on volitused ja pädevus täita oma ülesandeid vabalt, sealhulgas teha autonoomselt otsuseid konkreetse teabe analüüsimise, taotlemise ja levitamise kohta. Kahtlastest tehingutest ning muu rahapesu, sellega seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise seisukohast asjakohasest teabest tuleks teatada rahapesu andmebüroodele, mis peaksid toimima kesksete siseriiklike üksustena, mis koguvad ja analüüsivad nimetatud teavet ning edastavad oma analüüsi tulemused pädevatele asutustele. Teavitada tuleks kõikidest kahtlastest tehingutest, sealhulgas tehingukatsetest, olenemata asjaomase tehingu väärtusest. Esitatav teave võib hõlmata ka künnisepõhist teavet.
- (38) Erandina üldisest kahtlaste tehingute tegemise keelust peaksid kohustatud isikud saama kahtlasi tehinguid teha enne pädevate asutuste teavitamist, kui nende tegemata jätmise ei ole võimalik või kui see võib takistada kahtlustatavast rahapesust või terrorismi rahastamisest kasu saaja jälitamist. See ei tohiks aga piirata liikmesriikide võetud rahvusvahelisi kohustusi külmutada viivitamata terroristide, terroristlike rühmituste või terrorismi rahastajate rahalised vahendid või muu vara vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohastele resolutsioonidele.
- (39) Teatavate kohustatud isikute puhul peaks liikmesriikidel olema võimalik määrata rahapesu andmebüroo asemel asjakohane iseregulatsiooni organ asutuseks, keda kõigepealt teavitatakse. Kooskõlas Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikaga on iseregulatsiooni organile esmase teatamise süsteem oluline kaitsemeede põhiõiguste tagamisel seoses advokaatide suhtes kohaldatava teatamiskohustusega. Liikmesriigid peaksid nägema ette vahendid ja meetodi, mille abil tagada ametisaladuse hoidmine, konfidentsiaalsus ja eraelu puutumatus.
- (40) Kui liikmesriik otsustab määrata iseregulatsiooni organi, võib ta lubada, et kõnealune organ ei pea edastama rahapesu andmebüroole teavet isikute kohta, keda ta esindab, juhul kui teave on saadud mõnelt esindatava isiku

kliendilt või mõne kliendi kohta seoses kliendi õigusliku olukorra selgitamisega või kõnealuse kliendi kaitse või esindamisega kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas juhul, kui esindatav isik annab kohtumenetluse algatamist või vältimist käsitlevat nõu, olenemata sellest, kas kõnealune teave on saadud enne sellist menetlust, selle ajal või pärast seda, või nõuda, et iseregulatsiooni organ seda teavet ei edastaks.

- (41) On juhtumeid, kus töötajaid, kes on teatanud rahapesukahtlusest, on ähvardatud või vaenulikult koheldud. Kuigi käesoleva direktiiviga ei saa sekkuda liikmesriikide kohtumenetlusesse, on tähtis nimetatud küsimusega tegeleda, et tagada rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi tõhusus. Liikmesriigid peaksid olema sellest probleemist teadlikud ja tegema kõik, mis nende võimuses, et kaitsta üksikisikuid, muu hulgas kohustatud isiku töötajaid ja esindajaid, sellise ähvardamise ja vaenuliku tegevuse eest, ja nägema kooskõlas siseriikliku õigusega ette nende isikute asjakohase kaitse, eelkõige seoses nende õigusega oma isikuandmete kaitsele ja tõhusale kohtulikule kaitsele ja kohtus esindamisele.
- (42) Käesoleva direktiivi kohaldamisel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 95/46/EÜ⁽¹⁾ vastavalt sellele, nagu see on riigi õigusesse üle võetud. Käesoleva direktiivi kohaldamisel isikuandmete liidu institutsioonide ja asutuste poolt töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 45/2001⁽²⁾. Võitlust rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu peavad oluliseks avalikuks huviks kõik liikmesriigid. Käesolev direktiiv ei piira kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitset, sealhulgas vastavalt siseriiklikule õigusele rakendatud nõukogu raamotsuse 2008/977/JSK⁽³⁾ kohaldamist.
- (43) On ülimalt oluline, et käesoleva direktiivi kooskõlla viimisel FATFi muudetud soovitusetega järgitakse täielikult liidu õigust, eriti selles osas, mis puudutab liidu andmekaitsealaseid õigusakte ja hartas kinnistatud põhiõiguste kaitsmist. Käesoleva direktiivi rakendamise teatavate aspektidega kaasneb andmete kogumine, analüüsimine, säilitamine ja jagamine. Isikuandmete töötlemine peaks olema lubatud juhul, kui austatakse täielikult põhiõigusi ja üksnes käesolevas direktiivis sätestatud eesmärkidel ning käesolevas direktiivis nõutavateks toiminguteks, nagu kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamiseks, ebatavaliste ja kahtlaste tehingute pidevaks seireks, uurimiseks ja nendest teatamiseks, juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegelikult kasu saava omaniku tuvastamiseks, riikliku taustaga isiku tuvastamiseks, teabe jagamiseks pädevate asutustega ning teabe jagamiseks krediidasutuste ja finantseerimisasutustega ning muude kohustatud isikutega. Isikuandmete kogumine ja järgnev töötlemine kohustatud isikute poolt peaks piirduma sellega, mida on vaja käesoleva direktiivi nõuete täitmiseks, ja isikuandmeid ei tuleks täiendavalt töödelda viisil, mis ei ole sellise vajadusega kooskõlas. Eelkõige tuleks rangelt keelata isikuandmete täiendav töötlemine ärilistel eesmärkidel.
- (44) FATFi muudetud soovitused näitavad, et selleks, et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil saaksid kohustatud isikud pädevate asutustega teha täielikult koostööd ja kiiresti vastata pädevate asutuste esitatud teabenõuetele, peaksid kohustatud isikud säilitama kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete kaudu saadud vajaliku teabe ja andmed tehingute kohta vähemalt viis aastat. Selleks et vältida eri lähenemisviiside kohaldamist ning täita isikuandmete kaitse ja õiguskindluse nõudeid, tuleks kehtestada selliste andmete säilitamise perioodiks viis aastat alates ärisuhte lõppemisest või juhutehingu tegemisest. Siiski peaks liikmesriikidel olema võimalik lubada või nõuda andmete säilitamist pikemaajaliselt, kuid mitte kauem kui veel viie aasta jooksul, kui seda on vaja rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks või uurimiseks, ja pärast vajaduse ja proportsionaalsuse hindamist, piiramata pooleliolevate kriminaaluurimiste ja kohtumenetluste puhul kohaldatavate tõendeid käsitlevate siseriiklike kriminaalõigusnormide kohaldamist. Liikmesriigid peaksid nõudma, et kehtestatakse eriomased kaitsemeetmed, et tagada andmete turvalisus, ning nägema ette, millistel isikutel või isikute kategooriatel või asutustel peaks olema ainujuurdepääs säilitatavatele andmetele.
- (45) Selleks et tagada asjakohane ja tõhus õigusemõistmine käesoleva direktiivi liikmesriikide õiguskorda ülevõtmise perioodil ja selleks, et tagada selle tõrgeteta koostoime liikmesriikide menetlusõigusega, tuleks teavet ja dokumente, mis on seotud liikmesriigis käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeval poolelioleva võimaliku

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

(3) Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/977/JSK kriminaalasjades tehtava politsei- ja õigusalase koostöö raames töödeldavate isikuandmete kaitse kohta (ELT L 350, 30.12.2008, lk 60).

rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise või uurimise eesmärgil läbiviidava kohtumenetlusega, säilitada viie aasta jooksul pärast seda kuupäeva ning seda perioodi peaks olema võimalik pikendada veel viie aasta võrra.

- (46) Andmesubjekti teabe juurdepääsu õigust kohaldatakse käesoleva direktiivi raames töödeldavate isikuandmete suhtes. Andmesubjekti juurdepääs kahtlase tehinguga seotud teabele pärsiks aga tõsiselt rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse tulemuslikkust. Seepärast võib olla põhjendatud kohaldada kõnealuse õiguse suhtes erandeid ja piiranguid direktiivi 95/46/EÜ artiklis 13 ja, kui see on asjakohane, määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklis 20 sätestatud korras. Andmesubjektil on õigus taotleda, et direktiivi 95/46/EÜ artiklis 28 osutatud järelevalveasutus või asjakohasel juhul Euroopa Andmekaitseinspektor kontrolliks töötlemise seaduslikkust, ja õigus kasutada direktiivi 95/46/EÜ artiklis 22 osutatud õiguskaitsevahendit. Direktiivi 95/46/EÜ artiklis 28 osutatud järelevalveasutus võib samuti tegutseda omal algatusel. Piiramata juurdepääsuõiguse piirangute kohaldamist peaks järelevalveasutusel olema võimalik teavitada andmesubjekti sellest, et järelevalveasutus on teinud kogu vajaliku kontrolli, ning sellest, millisele järeldusele ta kõnealuse töötlemise õiguspärasuse küsimuses jõudis.
- (47) Käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ei jää isikud, kes krediidi- või finantseerimisasutusega sõlmitud lepingu kohaselt üksnes teisendavad paberdokumente elektroonilisteks andmeteks, ega isikud, kes pakuvad krediidi- või finantseerimisasutustele vaid rahaülekannete teavitus- või muud tugisüsteeme või kliiring- ja arveldussüsteeme.
- (48) Rahapesu ja terrorismi rahastamine on rahvusvahelised probleemid ja nendega võitlemiseks tuleks võtta meetmeid ülemaailmsel tasandil. Kolmandates riikides, kus liidu krediidi- ja finantseerimisasutustel on filiaale ja tütarettevõtjaid ja kus selle valdkonna nõuded ei ole nii ranged kui liikmesriikides, tuleks selleks, et vältida väga erinevate standardite rakendamist ühes asutuses või kontsernis, kohaldada kõnealustele filiaalidele ja tütarettevõtjatele liidu standardeid või juhul, kui selliste standardite kohaldamine ei ole võimalik, teavitada ettevõtja päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi.
- (49) Võimaluse korral tuleks kohustatud isikutele anda tagasisidet nende esitatud kahtlasi tehinguid käsitleva teabe kasulikkuse ja järelemeetmete kohta. Selle võimaldamiseks ning rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastase võitluse süsteemide tõhususe analüüsimiseks peaksid liikmesriigid koguma asjakohast statistikat ja parandama selle kvaliteeti. Liidu tasandil kogutavate statistiliste andmete kvaliteedi ja ühtsuse edendamiseks peaks komisjon jälgima rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitlusega seotud olukorda liidus ning avaldama korrapäraselt ülevaateid.
- (50) Kui liikmesriigid nõuavad, et sellised e-raha emitendid ja makseteenuse pakkujad, kes tegutsevad nende territooriumil püsiva tegevuskoha kaudu muus vormis kui filiaalina ja kelle peakontor asub teises liikmesriigis, määraksid nende territooriumil keskse kontaktpunkti, peaksid nad saama nõuda, et selline määrava asutuse nimel tegutsev keskne kontaktpunkt tagab, et püsivas tegevuskohas täidetakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise norme. Nad peaksid samuti tagama, et see nõue on proportsionaalne ja et selle puhul ei minda kaugemale sellest, mida on vaja rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide järgimise eesmärgi saavutamiseks, muu hulgas vastava järelevalve hõlbustamise kaudu.
- (51) Pädevad asutused peaksid tagama, et valuutavahetusasutuste, tšekkide sularahaks vahetamise asutuste, usaldusfondi- ja äriühinguteenuste pakkujate või hasartmänguteenuste pakkujatega seoses on kõnealuste üksuste tegelikud juhid või tegelikult kasu saavad omanikud sobivad ja nõuetele vastavad. Kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas isik on sobiv ja nõuetele vastav, peaksid kajastama vähemalt vajadust kaitsta selliseid üksuseid selle eest, et nende juhid või tegelikult kasu saavad omanikud kasutavad neid kuritegelikel eesmärkidel.
- (52) Kui kohustatud isikul on ettevõtteid teises liikmesriigis, sealhulgas esindajate võrgustiku kaudu, peaks päritoluliikmesriigi pädev asutus vastutama järelevalve teostamise eest kohustatud isiku poolt kontserni rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise poliitika ja protseduuride kohaldamise üle. See võib hõlmata kohapealset kontrolli teises liikmesriigis asuvates püsivates tegevuskohtades. Päritoluliikmesriigi pädev asutus peaks tegema vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutusega tihedat koostööd ning teda teavitama kõikidest küsimustest, mis võiksid mõjutada tema hinnangut selle kohta, kas asjaomane püsiv tegevuskoht täidab vastuvõtvas liikmesriigis kehtivaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise norme.

- (53) Kui kohustatud isik peab teises liikmesriigis püsivat tegevuskohta, sealhulgas esindajate võrgustiku kaudu või direktiivi 2009/110/EÜ artikli 3 lõike 4 kohaselt e-raha levitavate isikute kaudu, jääb vastuvõtva riigi pädev asutus vastutavaks selle tagamise eest, et asjaomane püsiv tegevuskoht täidab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise norme, viies selleks muu hulgas asjakohasel juhul läbi kohapealset kontrolli ja kaugkontrolli ning võttes asjakohaseid ja proportsionaalseid meetmeid kõnealuste nõuete tõsiste rikkumistega tegelemiseks. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus peaks tegema päritoluliikmesriigi pädeva asutusega tihedat koostööd ning peaks teda teavitama kõikidest küsimustest, mis võiksid mõjutada tema hinnangut kohustatud isiku poolt kontserni rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise strateegia ja protseduuride rakendamise kohta. Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normide selliste tõsiste rikkumiste kõrvaldamiseks, mis nõuavad kohest õiguskaitsevahendite kasutamist, peaksid vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel olema õigus kohaldada selliseid asjakohaseid ja proportsionaalseid ajutisi õiguskaitsevahendeid, mida kohaldatakse samalaadsete asjaolude korral tema pädevusvaldkonda kuuluvate kohustatud isikute suhtes, selleks et tegeleda selliste tõsiste õigusrikkumistega asjakohasel juhul päritoluliikmesriigi pädeva asutuse abi kasutades või temaga koostööd tehes.
- (54) Võttes arvesse rahapesu ja terrorismi rahastamise rahvusvahelist laadi, on äärmiselt oluline tagada koordineerimine ja koostöö rahapesu andmebüroode vahel. Rahapesu andmebüroode vahelise koordineerimise ja koostöö parandamiseks ning eelkõige selle tagamiseks, et kahtlasi tehinguid käsitlev teave jõuaks selle liikmesriigi rahapesu andmebürooni, kus see oleks kõige kasulikum, tuleks käesolevas direktiivis sätestada üksikasjalikud õigusnormid.
- (55) ELi rahapesu andmebüroode vahelist platvormi, mis on alates 2006. aastast tegutsev rahapesu andmebüroode esindajatest koosnev mitteametlik rühm, kasutatakse rahapesu andmebüroode koostöö hõlbustamiseks ning arvamuste vahetamiseks sellistes koostööküsimustes nagu tõhus koostöö rahapesu andmebüroode vahel ning koostöö kolmandate riikide rahapesu andmebüroodega, piiriüleste juhtumite ühine analüüsimine ning suundumused ja tegurid, mis on olulised rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel riigi ja riigiülel tasandil.
- (56) Teabevahetuse parandamine rahapesu andmebüroode vahel liidus on rahapesu ja terrorismi rahastamise rahvusvahelist olemust silmas pidades eriti oluline. Liikmesriigid peaksid edendama turvaliste vahendite kasutamist teabevahetuseks, eelkõige rahapesu andmebüroode detsentraliseeritud arvutivõrku FIU-net (edaspidi „FIU-net“) või selle järglast ning selle võrguga seotud tehnilisi võimalusi. Rahapesu andmebüroodel peaks olema lubatud vahetada omavahel analüüsimise eesmärgil rahapesu või terrorismi rahastamist käsitlevat esmast teavet, mida täiendavalt ei töödeldaks ega levitata, välja arvatud juhul, kui selline teabevahetus on vastuolus siseriikliku õiguse aluspõhimõtetega. Teabe vahetamine juhtumite kohta, millel võib rahapesu andmebüroo arvetes olla maksuriteo tunnuseid, ei tohiks piirata teabe vahetamist maksustamise valdkonnas kooskõlas nõukogu direktiiviga 2011/16/EL⁽¹⁾ või kooskõlas rahvusvaheliste standarditega teabevahetuse ja halduskoostöö kohta maksuküsimustes.
- (57) Selleks et olla võimelised vastama täielikult ja kiiresti rahapesu andmebüroode päringutele, on vaja, et kohustatud isikutel on olemas tõhusad süsteemid, mis võimaldavad neil turvaliste ja konfidentsiaalsete kanalite kaudu täielikku ja õigeaegset juurdepääsu selliseid ärisuhteid käsitlevale teabele, mis neil on või on olnud teatavate isikutega. Liikmesriigid võiksid kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega näiteks kaaluda selliste pangaregistri-süsteemide või elektrooniliste andmeotsingu süsteemide sisseseadmist, mis tagaksid rahapesu andmebüroodele juurdepääsu pangakontosid hõlmavale teabele, piiramata kohtult loa taotlemise kohustust, kui see on kohaldatav. Samuti võiksid liikmesriigid kaaluda mehhanismide kehtestamist selle tagamiseks, et pädevatel asutustel on olemas protseduurid vara kindlakstegemiseks ilma omanikku sellest eelnevalt teavitamata.
- (58) Liikmesriigid peaksid innustama oma pädevaid asutusi tegema käesoleva direktiivi kohaldamise eesmärgil võimalikult palju piiriülest koostööd, tegutsedes sealjuures kiiresti, konstruktiivselt ja tõhusalt, piiramata kriminaalasjade tehtava õigusala koostöö puhul kohaldatavaid õigus- või menetlusnorme. Liikmesriigid peaksid eelkõige tagama, et nende rahapesu andmebürood vahetavad kolmandate riikide rahapesu andmebüroodega teavet vabalt, omal algatusel või taotluse korral, võttes arvesse liidu õigust ja rahapesu andmebüroode Egmonti rühma poolt välja töötatud teabevahetuse põhimõtteid.
- (59) Kuna rahapesu- ja terrorismi rahastamise vastane võitlus on väga oluline, peaksid liikmesriigid sätestama siseriiklikes õigusaktides tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad halduskaristused ja -meetmed nende suhtes, kes rikuvad käesolevat direktiivi ülevõtvaid siseriiklikke sätteid. Praegu kohaldatavad liikmesriigid peamiste tõkestavate sätete rikkumise korral erinevaid halduskaristusi ja -meetmeid. Selline erinevus võib kahjustada rahapesu ja

(1) Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

terrorismi rahastamise tõkestamiseks tehtavaid pingutusi ning seega killustada liidu tasandil võetavaid meetmeid. Seepärast peaks käesolev direktiiv hõlmama liikmesriikide kohaldatavaid eri halduskaristusi ja -meetmeid vähemalt selliste nõuete tõsise, korduva või süstemaatilise rikkumise korral, mis on seotud kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmetega, andmete säilitamisega, kahtlastest tehingutest teatamisega ja kohustatud isikute sisekontrolliga. Kõnealuste karistuste ja meetmete valik peaks olema piisavalt lai, et liikmesriigid ja pädevad asutused saaksid võtta arvesse erinevusi kohustatud isikute vahel ja eelkõige krediitiasutuste ja finantseerimisasutuste ning muude kohustatud isikute vahel seoses nende suuruse, eripära ja ärimudeli laadiga. Käesoleva direktiivi ülevõtmisel peaksid liikmesriigid tagama, et halduskaristuste ja -meetmete määramisel kooskõlas käesoleva direktiiviga ning kriminaalkaristuste mõistmisel vastavalt siseriiklikule õigusele ei rikuta *ne bis in idem* põhimõtet.

- (60) Kohustatud isikute juhtivtöötajate või kohustatud isikuid muul viisil kontrollivate isikute sobivuse hindamiseks peaks kogu teabevahetus süüdimõistvate kohtuotsuste kohta toimuma kooskõlas nii siseriiklikusse õigusesse üle võetud nõukogu raamotsusega 2009/315/JSK⁽¹⁾ ja nõukogu otsusega 2009/316/JSK⁽²⁾ kui ka muude asjakohaste siseriikliku õiguse sätetega.
- (61) Finantsteenuste regulatiivsed tehnilised standardid peaksid tagama järjepideva ühtlustamise ning hoiustajate, investorite ja tarbijate sobiva kaitse kogu liidus. Kuna Euroopa järelevalveasutustel on põhjalikud eriteadmised, on tõhus ja asjakohane teha neile ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, mille puhul ei ole vaja teha poliitilisi otsuseid.
- (62) Komisjon peaks Euroopa järelevalveasutuste poolt käesoleva direktiivi kohaselt koostatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud võtma vastu delegeeritud õigusaktidega ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaselt ja vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.
- (63) Kuna direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/70/EÜ on vaja käesolevast direktiivist tulenevalt väga oluliselt muuta, tuleks need direktiivid selguse ja ühtsuse huvides koondada ja asendada.
- (64) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, milleks on kaitsta finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise ja uurimise abil, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, sest liikmesriikide poolt oma finantssüsteemi kaitseks võetavad meetmed ei pruugi olla kooskõlas siseturu toimimisega ning õigusriigi ja liidu avaliku korra nõuetega, küll aga saab seda meetme ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (65) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust era- ja perekonnaelu austamisele, õigust isikuandmete kaitsele, ettevõtlusvabadust, diskrimineerimiskeeldu, õigust tõhusale õiguskaitselahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, süütuse presumptsiooni ning kaitseõigust.
- (66) Kooskõlas harta artikliga 21, millega keelatakse igasugune diskrimineerimine, peavad liikmesriigid tagama, et seoses riski hindamisega kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmete raames rakendatakse käesolevat direktiivi kedagi diskrimineerimata.
- (67) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁽³⁾ kohustuvad liikmesriigid lisama põhjendatud juhtudel ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate siseriiklike õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.
- (68) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõike 2 kohaselt ja ta esitas arvamuse 4. juulil 2013⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu (ELT L 93, 7.4.2009, lk 23).

⁽²⁾ Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/316/JSK, Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) loomise kohta raamotsuse 2009/315/JSK artikli 11 kohaldamiseks (ELT L 93, 7.4.2009, lk 33).

⁽³⁾ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁽⁴⁾ ELT C 32, 4.2.2014, lk 9.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

1. JAGU

Reguleerimise, kohaldamisala ja mõisted

Artikkel 1

1. Käesoleva direktiivi eesmärk on tõkestada liidu finantssüsteemi kasutamist rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil.
2. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu ja terrorismi rahastamine on keelatud.
3. Käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitatakse rahapesuna järgmist tahtlikku tegevust:
 - a) vara muundamine või üleandmine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest, eesmärgiga varjata vara ebaseaduslikku päritolu või abistada kuritegelikus tegevuses osalevat isikut, et see isik saaks hoiduda oma tegude õiguslikest tagajärgedest;
 - b) vara tõelise olemuse, päritolu, asukoha, käsutamiseviisi, ümberpaigutamise, omandiõiguse või muude varaga seotud õiguste varjamine, kui on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
 - c) vara omandamine, valdamine või kasutamine, kui selle saamisel on teada, et selline vara on saadud kuritegelikust tegevusest või selles osalemisest;
 - d) punktides a, b ja c osutatud tegudes osalemine, seotus nendega, nende toimepanemise katsed ning nende kaasaaitamine ja kihutamine või nende soodustamine või nendeks nõuandmine.
4. Rahapesuga on tegemist ka juhul, kui tegevus, mille tulemusel saadi rahapesus kasutatav vara, toimus mõne teise liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumil.
5. Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab „terrorismi rahastamine” rahaliste vahendite kättesaadavaks tegemist või kogumist ükskõik millisel viisil, otseselt või kaudselt, kavatsusega neid kasutada või teadmiselega, et neid kasutatakse täielikult või osaliselt selleks, et panna toime õigusrikkumine nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK (¹) artiklite 1–4 tähenduses.
6. Teadmist, kavatsust või eesmärki, mis on lõigetes 3 ja 5 osutatud tegude koosseisuliseks tunnuseks, võib tuletada teo objektiivsete faktiliste asjaolude põhjal.

Artikkel 2

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse järgmiste kohustatud isikute suhtes:
 - 1) krediitiasutused;
 - 2) finantseerimisasutused;
 - 3) järgmised füüsilised või juriidilised isikud nende kutsetegevuse puhul:
 - a) audiitorid, raamatupidamis- või nõustamisteenuse osutajad ja maksunõustajad;
 - b) notarid ja teised sõltumatud õigusteenuse osutajad, kui nad osalevad oma kliendi heaks või tema nimel mõnes finants- või kinnisvaratehingus või aitavad kliendil kavandada või täita tehingut, mis on seotud järgmisega:
 - i) kinnisasja või ettevõtte ost ja müük;
 - ii) kliendi raha, väärtpaberite või muu vara haldamine;
 - iii) panga-, hoiu- või väärtpaberikontode avamine või haldamine;

(¹) Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

- iv) äriühingute asutamiseks, tegevuseks või juhtimiseks vajalike sissemaksete hankimine;
- v) usaldusfondide, äriühingute, sihtasutuste või sarnaste üksuste asutamine, korraldamine või juhtimine;
- c) usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkujad, kes ei ole juba hõlmatud alapunktiga a või b;
- d) kinnisvaravahendajad;
- e) muud isikud, kes kauplevad kaupadega, kui see hõlmab vähemalt 10 000 euro väärtuses sularahamakse tegemist või saamist, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;
- f) hasartmänguteenuste osutajad.

2. Liikmesriigid võivad pärast asjakohase riskihindamise läbiviimist otsustada, et teatavate hasartmänguteenuste osutajad, välja arvatud kasiinod, vabastatakse täielikult või osaliselt nende siseriiklike sätete kohaldamisest, millega võetakse üle käesolev direktiiv, juhul kui selliste teenuste olemuse ja, kui see on asjakohane, ulatuse tõttu on risk tõendatult väike.

Riskihindamisel käsitletavate tegurite hulgas peavad liikmesriigid hindama asjaomaste tehingute riskiastet, muu hulgas seoses kasutatavate makseviisidega.

Riski hindamisel peavad liikmesriigid märkima, kuidas nad on võtnud arvesse komisjoni poolt artikli 6 kohaselt esitatud aruannetes sisalduvaid asjakohaseid järeldusi.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni igast esimese löigu kohaselt tehtud otsusest ja selle konkreetsel riskihindamisel põhinevast põhjendusest. Komisjon edastab selle otsuse teistele liikmesriikidele.

3. Liikmesriigid võivad otsustada, et isikud, kes osalevad finantstegevuses väga piiratud mahus või üksikjuhtudel ja kelle puhul rahapesuoht või terrorismi rahastamise oht on väike, ei kuulu käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, kui on täidetud kõik järgmised kriteeriumid:

- a) finantstegevus on piiratud absoluutarvudes;
- b) finantstegevus on piiratud tehingupõhiselt;
- c) finantstegevus ei ole kõnealuste isikute põhitegevus;
- d) finantstegevus on kõrvaltegevus, ent otseselt seotud kõnealuste isikute põhitegevusega;
- e) kõnealuste isikute põhitegevus ei ole lõike 1 punkti 3 alapunktides a–d või alapunktis f osutatud tegevus;
- f) finantstegevus on suunatud ainult kõnealuste isikute põhitegevuse klientidele ja seda ei pakuta üldsusele.

Esimest löiku ei kohaldata isikutele, kes tegelevad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/64/EÜ⁽¹⁾ artikli 4 punktis 13 määratletud rahasiiretega.

4. Lõike 3 punkti a kohaldamisel näevad liikmesriigid ette, et finantstegevuse kogukäive ei tohi ületada künnist, mis peab olema piisavalt madal. Künnis kehtestatakse riigi tasandil ja see sõltub finantstegevuse liigist.

5. Lõike 3 punkti b kohaldamisel rakendavad liikmesriigid künnist kliendi ja tehingu kohta, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud. See künnis kehtestatakse riigi tasandil ja see sõltub finantstegevuse liigist. Künnis peab olema piisavalt madal, et tagada kõnealuste tehingute ebapraktilisus ning ebapiisavus rahapesu või terrorismi rahastamise puhul, ning see künnis ei tohi ületada 1 000 eurot.

6. Lõike 3 punkti c kohaldamisel nõuavad liikmesriigid, et finantstegevuse käive ei ületaks 5 % asjaomase füüsilise või juriidilise isiku kogukäibest.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta direktiiv 2007/64/EÜ makseteenuste kohta siseturul ning direktiivide 97/7/EÜ, 2002/65/EÜ, 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ muutmise ning direktiivi 97/5/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 319, 5.12.2007, lk 1).

7. Käesoleva artikli kohaldamisel rahapesu või terrorismi rahastamise riski hindamisel pööravad liikmesriigid erilist tähelepanu sellisele finantstegevusele, mille puhul võib selle olemuse tõttu pidada väga tõenäoliseks, et seda kasutatakse või kuritarvitatakse rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärkidel.
8. Liikmesriikide poolt lõike 3 kohaselt tehtud otsused peavad olema asjakohaselt põhjendatud. Liikmesriigid võivad teha otsuse tunnistada kõnealused otsused kehtetuks, kui asjaolud muutuvad. Nad edastavad otsused komisjonile. Komisjon teavitab otsustest teisi liikmesriike.
9. Liikmesriigid näevad ette riskipõhised seiremeetmed või võtavad muid asjakohaseid meetmeid, mis tagavad, et käesoleva artikli kohaseid erandeid ei kuritarvitata.

Artikkel 3

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „krediidiasutus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutus, sealhulgas selle filiaalid, mis on määratletud nimetatud määruse artikli 4 lõike 1 punktis 17, mis asub liidus, olenemata sellest, kas selle peakontor asub liidus või kolmandas riigis;
- 2) „finantseerimisasutus” –
 - a) ettevõtja, kes ei ole krediidiasutus ja kes teostab üht või mitut Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL⁽²⁾ I lisa punktides 2–12 või punktides 14 ja 15 osutatud tegevust, sealhulgas valuutavahetusasutused;
 - b) kindlustusandja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/138/EÜ⁽³⁾ artikli 13 punktis 1 määratletud tähenduses, kui ta pakub kõnealuse direktiiviga hõlmatud elukindlustust;
 - c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ⁽⁴⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeerimisühing;
 - d) ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtja, kes turustab oma osakuid või aktsiaid;
 - e) kindlustusvahendaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/92/EÜ⁽⁵⁾ artikli 2 punktis 5 määratletud tähenduses elukindlustuse ja muude investeerimisega seotud teenuste puhul, välja arvatud kõnealuse artikli punktis 7 määratletud seotud kindlustusvahendaja;
 - f) alapunktides a–e osutatud selliste finantseerimisasutuste liidus asuvad filiaalid, mille peakontor asub liikmesriigis või kolmandas riigis;
- 3) „vara” – igasugune vara, nii kehaline kui ka kehatu, nii kinnis- kui ka vallasvara, nii materiaalne kui ka mittemateriaalne, samuti sellise vara omandiõigust või muid selle varaga seotud õigusi tõendavad juriidilised dokumendid, sealhulgas elektroonilised ja digitaalsed dokumendid;
- 4) „kuritegelik tegevus” – igasugune osavõtt järgmiste raskete kuritegude toimepanemisest:
 - a) teod, mis on sätestatud raamotsuse 2002/475/JSK artiklites 1–4;
 - b) 1988. aasta narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni artikli 3 lõike 1 punktis a osutatud süüteo;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnustatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/92/EÜ kindlustusvahenduse kohta (EÜT L 9, 15.1.2003, lk 3).

- c) nõukogu ühismeetme 98/733/JSK ⁽¹⁾ artiklis 1 määratletud kuritegelike ühenduste tegevus;
- d) Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni ⁽²⁾ artikli 1 lõikes 1 ja artikli 2 lõikes 1 määratletud liidu finantshuve kahjustav kelmus, vähemalt raske kelmus;
- e) korrupsioon;
- f) kõik süüteod, sealhulgas liikmesriikide õiguses sätestatud maksukriteod, mis on seotud otseste või kaudsete maksudega ning mille eest määratava karistuse ülemmääraks on üle aasta kestev vabadusekaotus või vabadust piirav julgeolekumeede või nendes liikmesriikides, mille õigussüsteemides on kehtestatud õigusrikkumiste alammäär, vähemalt kuus kuud kestva vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega karistatavad süüteod;
- 5) „iseregulatsiooni organ” – organ, mis esindab kutsealade liikmeid ja millel on roll kutsealade reguleerimisel teatavate järelevalve või kontrolli laadi ülesannete täitmisel ja kutsealaste normide täitmise tagamisel;
- 6) „tegelikult kasu saav omanik” – füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on kliendi lõplik omanik (lõplikud omanikud) või kes teda lõplikult kontrollib (kontrollivad), ja/või füüsiline isik (füüsilised isikud), kelle nimel tehing või toiming tehakse, ja see hõlmab vähemalt järgmisi isikuid:
- a) äriühingute puhul:
- i) füüsiline isik (füüsilised isikud), kes lõplikult omab (omavad) või kontrollib (kontrollivad) juriidilist isikut piisava arvu aktsiate või osade või hääleõiguste või omandiõiguse otsese või kaudse omamise kaudu selles juriidilises isikus, kaasa arvatud osalused esitajaaktsiate või -osade kujul, või muul viisil kontrollimise kaudu, välja arvatud reguleeritud turul noteeritud äriühing, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusega kooskõlas olevaid avalikustamismõndeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid, millega tagatakse piisav läbipaistvus omanikke käsitleva teabe osas.
- Otsene omamine tähendab seda, et füüsiline isik omab kliendis 25 % suurust osalust pluss üks aktsia või üle 25 % suurust omandiõigust. Kaudne omamine tähendab seda, et kliendis omab 25 % suurust osalust pluss üks aktsia või üle 25 % suurust omandiõigust äriühing, mis on füüsilise isiku (füüsiliste isikute) kontrolli all, või mitu äriühingut, mis on sama füüsilise isiku (samade füüsiliste isikute) kontrolli all. Selle kohaldamisel ei piirata liikmesriikide õigust otsustada, et omamist või kontrolli võib näidata väiksem protsendimäär. Kontroll muul viisil võidakse muu hulgas kindlaks määrata kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL ⁽³⁾ artikli 22 lõigetes 1–5 sätestatud kriteeriumitega;
- ii) füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on kõrgema juhtkonna liige (liikmed), juhul kui alapunktis i osutatud isikut (isikuid) ei ole kõikvõimalike tuvastamismeetodite ammendumisel võimalik kindlaks teha ning eeldusel, et ei ole põhjust kahtluseks, või juhul kui on kahtlus, et tuvastatud isik (isikud) on tegelikult kasu saav omanik (tegelikult kasu saavad omanikud), kohustatud isikud registreerivad oma toimingud, mida nad teevad selleks, et tuvastada tegelikult kasu saav omanik alapunkti i ja käesoleva alapunkti alusel;
- b) usaldusfondide puhul:
- i) asutaja;
- ii) usaldusisik (usaldusisikud);
- iii) kaitsja, kui on olemas;
- iv) soodustatud isikud; või juhul kui üksikisikuid, kes on juriidilise isiku või õigusliku üksuse soodustatud isikud, tuleb alles kindlaks määrata, isikute liik, kelle huvides juriidiline isik või õiguslik üksus peamiselt asutati või tegutses;
- v) iga muu füüsiline isik, kes usaldusfondi otsese või kaudse omamise kaudu või muul viisil lõplikult kontrollib;

⁽¹⁾ 21. detsembri 1998. aasta ühismeetme 98/733/JSK, mille nõukogu on vastu võtnud Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel Euroopa Liidu liikmesriikides kuritegelikku ühendusse kuulumise tunnistamise kohta kriminaalkuriteoks (EÜT L 351, 29.12.1998, lk 1).

⁽²⁾ EÜT C 316, 27.11.1995, lk 49.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

- c) juriidiliste isikute, nagu sihtasutused, ja usaldusfondidega sarnaste õiguslike üksuste puhul on hõlmatud füüsiline isik (füüsilised isikud), kes on punktis b osutatutega samaväärsel või sarnasel positsioonil;
- 7) „usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkuja” – iga isik, kes osutab põhitegevusalana kolmandatele isikutele mõnda järgmistest teenustest:
- a) äriühingute või muude juriidiliste isikute asutamine;
 - b) tegutsemine juhina või juhatuse liikmena äriühingus, osanikuna seltsingus või sarnasel positsioonil mõnes muus juriidilises isikus, samuti sarnasele positsioonile mõne teise isiku asumise korraldamine;
 - c) asukoha äritegevuse, posti- või haldusaadressi ja teiste seonduvate teenuste pakkumine äriühingutele, seltsingutele või muudele juriidilistele isikutele või üksustele;
 - d) tegutsemine usaldusfondi või sarnase õigusliku üksuse usaldusisikuna, samuti sarnasele positsioonile mõne teise isiku asumise korraldamine;
 - e) tegutsemine aktsionäri esindajana või mõne teise isiku aktsionäri esindajana tegutsemise korraldamine, välja arvatud reguleeritud turul noteeritud äriühing, mille suhtes kohaldatakse liidu õigusega kooskõlas olevaid avalikustamisnõudeid või samaväärseid rahvusvahelisi standardeid;
- 8) „korrespondentsuhe” –
- a) pangateenuste osutamine ühe panga („korrespondentpank”) poolt teisele pangale („respondentpank”), sealhulgas arvelduskonto või muu passivakonto ning seonduvate teenuste osutamine, nagu rahahaldus, rahvusvahelised rahaülekanded, tšekkide lunastamine, laiendatud kasutusõigusega kontod ja valuutavahetusteenused;
 - b) suhted krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste vahel, sealhulgas sellised suhted, mille puhul korrespondentpank osutab respondentpangale sarnaseid teenuseid, ning sellised suhted, mis on loodud väärtpaperitehingute või rahaülekannete tegemiseks;
- 9) „riikliku taustaga isik” – füüsiline isik, kes täidab või on täitnud avaliku võimu olulisi ülesandeid, sealhulgas:
- a) riigipead, valitsusjuhid, ministrid ning ase- või abiministrid;
 - b) parlamendiliikmed või sarnaste seadusandlike organite liikmed;
 - c) erakondade juhtorganite liikmed;
 - d) ülemkohtute, konstitutsioonikohtute või teiste kõrgema astme kohtute liikmed, kelle otsuseid saab edasi kaevata ainult erandjuhtudel;
 - e) riigikontrolliasutuste ja keskpankade nõukogude liikmed;
 - f) suursaadikud, asjurid ja kaitsejõudude kõrgemad ohvitserid;
 - g) riigiettevõtete juhatuse ning haldus- või järelevalveorganite liikmed;
 - h) rahvusvahelise organisatsiooni juhid, juhi asetäitjad ja juhtorgani liikmed või samaväärseid ülesandeid täitvad isikud.
- Ükski alapunktides a–h osutatud avaliku võimu esindajatest ei hõlma kesk- või alamastme ametnikke;
- 10) „pereliige” hõlmab järgmisi isikuid:
- a) riikliku taustaga isiku abikaasa või abikaasaga samaväärseks peetav isik;
 - b) riikliku taustaga isiku lapsed ja nende abikaasad või abikaasaga samaväärseks peetavad isikud;
 - c) riikliku taustaga isiku vanemad;

- 11) „lähedaseks kaastöötajaks peetav isik” –
- a) füüsiline isik, kellest on teada, et ta on juriidilise isiku või õigusliku üksuse tegelikult kasu saav ühine omanik koos riikliku taustaga isikuga või kellel on lähedased ärisuhted riikliku taustaga isikuga;
 - b) füüsiline isik, kes on sellise juriidilise isiku või õigusliku üksuse ainus kasusaav omanik, mis on teadaolevalt tegelikult asutatud riikliku taustaga isiku kasuks;
- 12) „kõrgem juhtkond” – juht või töötaja, kellel on piisavalt teadmisi asutuse riskidest seoses rahapesuga ja terrorismi rahastamisega ning piisav volitus riske mõjutavate otsuste tegemiseks ja kes ei pea alati olema juhatuse liige;
- 13) „ärisuhe” – äriühendus, ametialane või kaubandussuhe, mis on seotud kohustatud isiku kutsealase tegevusega ning millest kontakti loomise ajal oodatakse teatavat kestvust;
- 14) „hasartmänguteenus” – teenus, mis hõlmab rahalise väärtusega panuse tegemist õnnemängudes, sealhulgas oskusi nõudvates õnnemängudes, nagu loteriidid, kasiinomängud, pokker ja kihlveotehingud, ja mida osutatakse füüsiliselt piiritletavas kohas või muul viisil vahemaa tagant, elektrooniliselt või teabevahetust hõlbustava muu tehnoloogia abil ning teenuse saaja isiklikul nõudel;
- 15) „kontsern” – ettevõtjate grupp, mis koosneb emaettevõtjast, selle tütarettvõtjatest ja üksustest, milles emaettevõtjal või selle tütarettvõtjatel on osalus, ning ettevõtjad, mis on üksteisega seotud direktiivi 2013/34/EL artiklis 22 määratletud tähenduses;
- 16) „e-raha” – direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punktis 2 määratletud e-raha;
- 17) „varipank” – krediitiasutus või finantseerimisasutus või krediitiasutuste ja investeerimisasutustega samaväärseid toiminguid tegev asutus, mis on asutatud jurisdiktsioonis, kus tal puudub füüsiline asukoht sihipärase kontseptsiooni ja juhtimisega, ja mis ei ole seotud ühegi reguleeritud finantskontserniga.

Artikkel 4

1. Liikmesriigid tagavad vastavalt riskipõhisele lähenemisviisile, et käesoleva direktiivi kohaldamisala laiendatakse täies ulatuses või osaliselt kutsealadele ja ettevõtjate kategooriatele, mis ei ole küll artikli 2 lõikes 1 osutatud kohustatud isikud, kuid mis on seotud tegevusega, mida võidakse eriti tõenäoliselt kasutada rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärkidel.
2. Kui liikmesriik laiendab käesoleva direktiivi kohaldamisala artikli 2 lõikes 1 nimetatata kutsealadele või ettevõtjate kategooriatele, siis teatab ta sellest komisjonile.

Artikkel 5

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiiviga reguleeritud valdkonnas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks võtta vastu või jätta kehtima käesoleva direktiivi sätetest rangemad sätted, kui seda tehakse liidu õiguse piires.

2. JAGU

Riski hindamine

Artikkel 6

1. Komisjon koostab hinnangu siseturgu mõjutava ja piiriüleste tegevust hõlmava rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta.

Selleks koostab komisjon 26. juuniks 2017 aruande, milles liidu tasandi riske tuvastatakse, analüüsitakse ja hinnatakse. Komisjon ajakohastab aruannet seejärel iga kahe aasta järel või sagedamini, kui see on asjakohane.

2. Lõikes 1 osutatud aruanne hõlmab vähemalt järgmist:
 - a) siseturu valdkonnad, mis on kõige rohkem ohustatud;

- b) iga asjaomase sektoriga seotud riskid;
- c) kõige levinumad vahendid, mida kurjategijad kasutavad ebaseaduslikult saadu rahapesuks.
3. Komisjon teeb lõikes 1 osutatud aruande liikmesriikidele ja kohustatud isikutele kättesaadavaks, et aidata neil tuvastada, mõista, juhtida ja maandada rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ja võimaldada muudel sidusrühmadel, sh riikide seadusandjatel, Euroopa Parlamendil, Euroopa järelevalveasutustel ja rahapesu andmebüroode esindajatel riske paremini mõista.
4. Komisjon esitab liikmesriikidele soovitusi meetmete kohta, mis on sobilikud tuvastatud riskidega tegelemiseks. Juhul kui liikmesriigid otsustavad kõnealuseid soovitusi riikliku rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra raames mitte kohaldada, teavitavad nad sellest komisjoni ja põhjendavad oma otsust.
5. Euroopa järelevalveasutused esitavad ühiskomitee kaudu 26. detsembriks 2016 arvamuse liidu finantssektorit mõjutavate rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide kohta (edaspidi „ühisarvamus“). Seejärel esitavad Euroopa järelevalveasutused ühiskomitee kaudu arvamuse iga kahe aasta järel.
6. Lõikes 1 osutatud hinnangu koostamisel korraldab komisjon liidu tasandil tehtavat tööd, võtab arvesse lõikes 5 osutatud ühisarvamusi ning kaasab rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas tegutsevad liikmesriikide eksperdid, rahapesu andmebüroode esindajad ja muud liidu tasandi organid, kui see on asjakohane. Komisjon teeb ühisarvamused liikmesriikidele ja kohustatud isikutele kättesaadavaks, et aidata neil tuvastada, juhtida ja maandada rahapesu ja terrorismi rahastamise riske.
7. Komisjon esitab iga kahe aasta järel või asjakohasel juhul sagedamini Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande korrapäraste riskihindamiste põhjal tehtud järelduste ja nende järelduste põhjal võetud meetmete kohta.

Artikkel 7

1. Iga liikmesriik võtab asjakohaseid meetmeid, et tuvastada, hinnata, mõista ja maandada teda mõjutavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske ning seonduvaid andmekaitseprobleeme. Liikmesriik ajakohastab pidevalt oma riskihinnangut.
2. Iga liikmesriik määrab ametiasutuse või kehtestab korra, et koordineerida riiklikke meetmeid, mida võetakse vastuseks lõikes 1 osutatud riskidele. Kõnealuse ametiasutuse andmed või kõnealuse korra kirjeldus edastatakse komisjonile, Euroopa järelevalveasutustele ja teistele liikmesriikidele.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud riskihinnangu koostamisel tugineb liikmesriik artikli 6 lõikes 1 osutatud aruandes esitatud järeldustele.
4. Lõikes 1 osutatud riskihinnanguga seoses teeb iga liikmesriik järgmist:
- a) kasutab seda riskihinnangut rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra parandamiseks, tehes eelkõige kindlaks valdkonnad, kus kohustatud isikud peavad kohaldama tugevdatud meetmeid, ja täpsustades kõnealuseid meetmeid, kui see on asjakohane;
- b) teeb asjakohasel juhul kindlaks sektorid või valdkonnad, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise risk on väiksem või suurem;
- c) kasutab riskihinnangut vahendite eraldamiseks ja prioriteetide seadmiseks rahapesuga võitlemisel ja terrorismi rahastamise tõkestamisel;
- d) kasutab riskihinnangut selle tagamiseks, et iga sektori või valdkonna jaoks oleksid koostatud asjakohased rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidele vastavad nõuded;
- e) teeb asjakohase teabe viivitamata kättesaadavaks kohustatud isikutele, et hõlbustada neil rahapesu ja terrorismi rahastamise riski hindamist.

5. Liikmesriigid teevad riskihinnangu tulemused kättesaadavaks komisjonile, Euroopa järelevalveasutustele ning teistele liikmesriikidele.

Artikkel 8

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud võtavad asjakohaseid meetmeid, et tuvastada ning hinnata rahapesu ja terrorismi rahastamise riske, võttes arvesse riskitegureid, sealhulgas klientide, riikide või geograafiliste piirkondade, toodete, teenuste, tehingute ja edastamiskanalitega seonduvaid riskitegureid. Need meetmed peavad olema proportsionaalsed kohustatud isikute olemuse ja suurusega.

2. Lõikes 1 osutatud riskihinnang dokumenteeritakse, seda ajakohastatakse ja see tehakse kättesaadavaks vastavatele pädevatele asutustele ja asjaomastele iseregulatsiooni organitele. Pädevad asutused võivad otsustada, et individuaalseid dokumenteeritud riskihinnanguid ei nõuta, juhul kui sektorile omased konkreetsed riskid on selged ja arusaadavad.

3. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikutel on kehtestatud põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid, millega tõhusalt maandatakse ja juhitakse liidu, liikmesriigi ja kohustatud isiku tasandil tuvastatud rahapesu ja terrorismi rahastamise riske. Kõnealused põhimõtted peavad olema proportsionaalsed kohustatud isikute olemuse ja suurusega.

4. Lõikes 3 osutatud põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid hõlmavad järgmist:

a) ettevõttesiseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuride väljatöötamine, sealhulgas riskijuhtimistavade mudel, kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed, teatamine, andmete säilitamine, sisekontroll, nõuete täitmise kontroll, sealhulgas vastavuskontrolli eest vastutava isiku määramine juhtkonna tasandil, kui see on asjakohane äritegevuse mahtu ja laadi silmas pidades, ja töötajate kontroll;

b) kui see on ettevõtte suurust ja laadi silmas pidades asjakohane, sõltumatu audititalitus, kes testib punktis a osutatud põhimõtteid, kontrollimeetmeid ja protseduure.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikute kehtestatavad põhimõtted, kontrollimeetmed ja protseduurid peab heaks kiitma kõrgem juhtkond ning et kohustatud isikud jälgivad ja tõhustavad võetavaid meetmeid, kui see on asjakohane.

3. JAGU

Kolmandaid riike käsitlevad põhimõtted

Artikkel 9

1. Siseturu nõuetekohase toimimise kaitsmiseks tehakse kindlaks need kolmandad riigid, kelle riiklikus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras on strateegilised puudused, mis kujutavad endast märkimisväärset ohtu liidu finantssüsteemile (edaspidi „suure riskiga kolmandad riigid”).

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 64 vastu delegeeritud õigusakte suure riskiga kolmandate riikide kindlakstegemiseks, võttes arvesse strateegilisi puudusi, eeskätt seoses järgmisega:

a) asjaomase kolmanda riigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise õiguslik ja institutsiooniline raamistik, eelkõige:

i) rahapesu ja terrorismi rahastamise kriminaliseerimine;

ii) kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed;

iii) andmete säilitamise nõuded ja

iv) kahtlastest tehingutest teatamine;

b) asjaomase kolmanda riigi pädevate asutuste volitused ja protseduurid rahapesu ja terrorismi rahastamisega võitlemisel;

c) rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemi tõhusus asjaomase kolmanda riigi rahapesu ja terrorismi rahastamisega seotud riskidega tegelemisel.

3. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktid võetakse vastu ühe kuu jooksul pärast kõnealuses lõikes osutatud strateegilise puuduse tuvastamist.

4. Lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmisel võtab komisjon konkreetse kolmanda riigiga seonduvate riskidega seoses asjakohasel juhul arvesse vastavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas pädevate rahvusvaheliste organisatsioonide ja standardite kehtestajate koostatud hindamisi, hinnanguid või aruandeid.

II PEATÜKK

KLIENDI SUHTES RAKENDATAVAD HOOLSUSMEETMED

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 10

1. Liikmesriigid keelavad oma krediitiasutustel ja finantseerimisasutustel hoida anonüümseid kontosid või anonüümseid hoiuraamatuid. Liikmesriigid näevad kõikidel juhtudel ette, et olemasolevate anonüümsete pangakontode või anonüümsete hoiuraamatute omanike või tegelike kasusaajate suhtes rakendatakse võimalikult kiiresti ja igal juhul enne seda, kui neid kontosid või hoiuraamatuid ükskõik mis viisil kasutatakse, hoolsusmeetmeid.

2. Liikmesriigid võtavad meetmeid, et hoida ära esitajaaktsiate ja esitajaaktsiate ostutähtede kuritarvitamist.

Artikkel 11

Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud rakendavad klientide suhtes hoolsusmeetmeid järgmistel juhtudel:

- a) ärisuhte loomisel;
- b) juhutehingu tegemisel,
 - i) mille summa on vähemalt 15 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud, või
 - ii) mis on käsitatav Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/847⁽¹⁾ artikli 3 punktis 9 määratletud rahaülekandena ja mis ületab 1 000 eurot;
- c) kaupadega kauplevate isikute puhul juhuslike sularahatehingute tegemisel summas vähemalt 10 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;
- d) hasartmänguteenuste osutajate puhul võidusumma väljamaksmise, panuste tegemise või mõlema korral, kui tehtava tehingu suurus on vähemalt 2 000 eurot, sõltumata sellest, kas tehingu eest arveldatakse ühe maksega või mitme maksega, mis näivad olevat seotud;
- e) kui on rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlus, sõltumata ükskõik millisest mööndusest, erandist või künnisest;
- f) kui on kahtlusi varem kontrollitud kliendi isikut tõendavate andmete õigsuses või adekvaatsuses.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid võivad erandina artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktidest a, b ja c ja artiklist 14 ning riski väiksust tõendava asjakohase riskihinnangu põhjal otsustada, et kohustatud isikutel lubatakse mitte kohaldada teatavaid kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid seoses e-rahaga, kui on täidetud kõik järgmised riski maandamise tingimused:

- a) maksevahend ei ole uuesti laetav või selle igakuine maksetehingute ülemlimiit on 250 eurot, mida saab kasutada ainult asjaomases liikmesriigis;
- b) elektrooniliselt hoitava rahasumma suurus ei ületa 250 eurot;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/847, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1781/2006 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1).

- c) maksevahendit kasutatakse üksnes kaupade või teenuste ostmiseks;
- d) maksevahendit ei ole võimalik rahastada anonüümse e-rahaga;
- e) väljastaja jälgib piisavalt tehinguid või ärisuhet, et oleks võimalik teha kindlaks ebatavalisi või kahtlasi tehinguid.

Esimese lõigu punkti b kohaldamisel võib liikmesriik suurendada maksevahendite limiiti 500 euroni maksevahendite puhul, mida saab kasutada ainult selles liikmesriigis.

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 sätestatud erandit ei kohaldata e-raha rahalise väärtuse sularahas tagastamise või väljavõtmise puhul, kui tagastatava summa suurus ületab 100 eurot.

Artikkel 13

1. Kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed hõlmavad järgmist:

- a) kliendi isikusamasuse tuvastamine ja kontroll dokumentide, andmete või usaldusväärsest ja sõltumatust allikast hangitud teabe põhjal;
- b) tegelikult kasu saava omaniku tuvastamine ning asjakohaste meetmete võtmine kõnealuse isiku isikusamasuse kontrollimiseks sellises ulatuses, et kohustatud isik on veendunud, et ta teab, kes on tegelikult kasu saav omanik, sealhulgas juriidiliste isikute, usaldusfondide, äriühingute, sihtasutuste ning sarnaste õiguslike üksuste puhul ka asjakohaste meetmete võtmine, et saada teavet kliendi omandi- ja kontrollstruktuuri kohta;
- c) teabe hindamine ja asjakohasel juhul kogumine ärisuhte eesmärgi ja olemuse kohta;
- d) pidev ärisuhte seire, sealhulgas ärisuhte raames tehtud tehingute kontroll tagamaks, et tehingud on kooskõlas kohustatud isiku teadmistega kliendist, tema tegevusest ja riskiprofilist ning vajaduse korral ka vahendite allikast, samuti asjaomaste dokumentide, andmete või teabe pidev ajakohastamine.

Samuti peavad kohustatud isikud esimese lõigu punktides a ja b osutatud meetmete võtmisel kontrollima, et kõik kliendi nimel tegutseda soovivad isikud on selleks volitatud, ning tuvastama kõnealused isikud ja kontrollima nende isikusamasust.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud rakendavad kliendi suhtes kõiki lõikes 1 sätestatud hoolsusmeetmeid. Riskitundlikkusest lähtuvalt võivad kohustatud isikud määrata selliste meetmete ulatuse.

3. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtavad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel arvesse vähemalt I lisas sätestatud riskitegureid.

4. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud suudavad pädevatele asutustele või iseregulatsiooni organitele tõendada, et meetmed on rahapesu ja terrorismi rahastamise riske silmas pidades asjakohased.

5. Elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuse puhul tagavad liikmesriigid, et krediidasutused ja finantseerimisasutused võtavad lisaks kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele, mis on nõutud klientide ja tegelikult kasu saava omaniku puhul, järgmisi kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid elukindlustus- ja investeerimisriskiga kindlustuslepingu soodustatud isiku puhul, tehes seda kohe pärast soodustatud isikute tuvastamist või määramist:

- a) soodustatud isiku puhul, kes tehakse kindlaks kui konkreetse nimega isik või õiguslik üksus, lähtutakse isiku nimest;
- b) soodustatud isiku puhul, kes on määratud omaduste või liigi järgi või muul viisil, kogutakse kõnealuse soodustatud isiku kohta piisavalt teavet, nii et oleks võimalik krediidasutusele või finantseerimisasutusele tõendada, et väljamakse tegemise ajal suudetakse soodustatud isik tuvastada.

Esimese lõigu punktide a ja b puhul kontrollitakse soodustatud isiku isikusamasust väljamakse tegemise ajal. Kui elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuse hüvitise soodustatud isikuks määratakse tervikuna või osaliselt kolmas isik, peab määramisest teadlik krediidiasutus või finantseerimisasutus tuvastama füüsilise või juriidilise isiku või õigusliku üksuse soodustatud isikuna määramise ajal selle soodustatud isiku, kellele kindlustuslepingujärgne hüvitis välja makstakse.

6. Usaldusfondide või sarnaste õiguslike üksuste soodustatud isikute puhul, kes on määratud teatavate omaduste või liigi järgi, kogub kohustatud isik soodustatud isikute kohta piisavalt teavet nii, et kohustatud isik oleks kindel, et ta suudab väljamakse tegemise ajal või siis, kui soodustatud isik kasutab oma õigusi, tuvastada tema isikusamasuse.

Artikkel 14

1. Liikmesriigid näevad ette, et klientide ja tegelikult kasu saavate omanike isikusamasuse kontrollimine toimub enne ärisuhte loomist või tehingu tegemist.

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada, et kliendi ja tegelikult kasu saava omaniku isikusamasust kontrollitakse ärisuhte loomise ajal, kui seda on vaja, et äritegevuse tavapärasest käiku mitte häirida ja kui rahapesu või terrorismi rahastamise risk on väike. Sellisel juhul tuleb need protseduurid lõpule viia võimalikult kiiresti pärast esmakontakti.

3. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada krediidiasutuses või finantseerimisasutuses konto avamist, sealhulgas vabalt võõrandatavate väärtpaberitega tehingute tegemist võimaldavate kontode avamist tingimusel, et on piisavalt tagatud see, et klient ei tee tehinguid või et neid ei tehta tema nimel, kuni artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed on täielikult täidetud.

4. Liikmesriigid näevad ette, et kui kohustatud isik ei suuda täita artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktis a, b või c sätestatud kliendi suhtes rakendatavaid hoolsusmeetmeid, ei tohi ta pangakonto kaudu tehinguid teha, ärisuhtet luua ega tehingut lõpule viia ning peab asjaomase ärisuhte lõpetama ja kaaluma kliendiga seoses kahtlasest tehingust teatamist rahapesu andmehüroole kooskõlas artikliga 33.

Liikmesriigid ei kohalda esimest lõiku notarite, muude sõltumatute õigusteenuse osutajate, audiitorite, väliste raamatupidamisteenuse osutajate ja maksunõustajate suhtes ainult rangelt sellises ulatuses, kuivõrd kõnealused isikud on seotud kliendi õigusliku seisundi hindamisega või ülesannete täitmisega kõnealuse kliendi kaitsja või esindajana kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas seoses nõustamisega menetluse algatamise või vältimise asjus.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud rakendavad hoolsusmeetmeid mitte ainult kõigi uute klientide suhtes, vaid asjakohasel juhul ja riskitundlikkusest lähtuvalt ka olemasolevate klientide suhtes, sealhulgas juhul, kui kliendiga seotud asjaolud muutuvad.

2. JAGU

Kliendi suhtes rakendatavad lihtsustatud hoolsusmeetmed

Artikkel 15

1. Kui liikmesriik või kohustatud isik teeb kindlaks väiksema riskiga valdkonnad, võib kõnealune liikmesriik lubada kohustatud isikutel rakendada kliendi suhtes lihtsustatud hoolsusmeetmeid.

2. Enne kliendi suhtes lihtsustatud hoolsusmeetmete rakendamist teevad kohustatud isikud kindlaks, et ärisuhte või tehing on väiksema riskiga.

3. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud jälgivad piisavalt tehinguid ja ärisuhteid, et oleks võimalik teha kindlaks ebatavalised või kahtlased tehingud.

Artikkel 16

Teatavat liiki klientide, geograafiliste piirkondade ning konkreetsete toodete, teenuste, tehingute või edastamiskanalitega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel võtavad liikmesriigid ja kohustatud isikud arvesse vähemalt II lisas loetletud võimalikku väiksemat riski iseloomustavaid tegureid.

Artikkel 17

Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 pädevate asutuste ning krediidasutuste ja finantseerimisasutuste jaoks välja suunised riskitegurite kohta, mida tuleb võtta arvesse, ja meetmete kohta, mida tuleb võtta juhul, kui kliendi suhtes rakendatavad lihtsustatud hoolsusmeetmed on asjakohased. Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui see on asjakohane ja proportsionaalne, tuleb kehtestada erimeetmed.

3. JAGU

Kliendi suhtes rakendatavad tugevdatud hoolsusmeetmed

Artikkel 18

1. Artiklites 19–24 osutatud juhtudel ning kui tegeletakse komisjoni poolt kindlaks määratud suure riskiga kolmandates riikides tegutsevate füüsiliste isikute või nendes riikides asutatud juriidiliste isikutega, samuti muudel liikmesriikide või kohustatud isikute poolt kindlaks tehtud suurema riskiga juhtudel nõuavad liikmesriigid, et kohustatud isikud rakendavad klientide suhtes tugevdatud hoolsusmeetmeid, et asjakohaselt juhtida ja maandada kõnealuseid riske.

Tugevdatud hoolsusmeetmeid ei ole vaja automaatselt rakendada liidus asutatud kohustatud isikute filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate suhtes, mis asuvad suure riskiga kolmandates riikides, juhul kui need filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure kooskõlas artikliga 45. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud kasutavad nimetatud juhtumite käsitlemisel riskipõhist lähenemisviisi.

2. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud uurivad nii palju kui asjakohane kõigi selliste keeruliste ja ebatavaliselt suuremahuliste tehingute ning kõigi selliste ebatavaliste tehingumustrite tausta ja eesmärki, millel ei ole selget majanduslikku ega õiguspärast eesmärki. Eelkõige laiendavad kohustatud isikud ärisuhte seire mahtu ja laadi, et teha kindlaks, kas kõnealused tehingud või toimingud on kahtlased.

3. Rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel võtavad liikmesriigid ja kohustatud isikud arvesse vähemalt III lisas sätestatud võimalikku suuremat riski iseloomustavaid tegureid.

4. Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 pädevate asutuste ning krediidasutuste ja finantseerimisasutuste jaoks välja selliseid riskitegureid käsitlevad suunised, mida tuleb võtta arvesse, ja meetmete kohta, mida tuleb võtta juhul, kui kliendi suhtes rakendatavad tugevdatud hoolsusmeetmed on asjakohased. Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui see on asjakohane ja proportsionaalne, tuleb ette näha erimeetmed.

Artikkel 19

Seoses piiriüleste korrespondentsuhetega kolmandate riikide respondentasutustega näevad liikmesriigid ette, et lisaks artikli 13 kohastele kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele teevad krediidasutused ja finantseerimisasutused järgmist:

- a) koguvad piisavalt teavet respondentasutuse kohta, et täielikult mõista respondentasutuse tegevuse olemust ja teha avalikult kättesaadava teabe põhjal otsus asjaomase asutuse maine ja järelevalve kvaliteedi üle;
- b) hindavad korrespondentasutuses rakendatavaid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kontrollisüsteeme;
- c) saavad kõrgemalt juhtkonnalt eelnevalt nõusoleku uue korrespondentsuhte loomiseks;
- d) dokumenteerivad mõlema asutuse vastavad kohustused;
- e) veenduvad laiendatud kasutusõigusega kontode puhul, et respondentasutus on kontrollinud korrespondentasutuse kontodele otsest juurdepääsu omavate klientide isikusamasust ning võtab nende suhtes pidevalt hoolsusmeetmeid ning suudab taotluse korral esitada asjakohased kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete andmed.

Artikkel 20

Riikliku taustaga isikutega tehtavate tehingute või ärisuhete puhul näevad liikmesriigid ette, et lisaks artiklis 13 sätestatud kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele teevad kohustatud isikud järgmist:

- a) loovad asjakohased riskijuhtimissüsteemid, sealhulgas riskipõhised protseduurid, millega tehakse kindlaks, kas klient või kliendi tegelikult kasu saav omanik on riikliku taustaga isik;
- b) võtavad ärisuhetes riikliku taustaga isikutega järgmiseid meetmeid:
 - i) saavad kõrgemalt juhtkonnalt heakskiidu selliste isikutega ärisuhete loomiseks või jätkamiseks;
 - ii) võtavad asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks sellise vara ja selliste rahaliste vahendite allikad, mida selliste isikutega ärisuhetes või tehingute tegemisel kasutatakse;
 - iii) teostavad selliste ärisuhete pidevat tugevdatud seiret.

Artikkel 21

Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtaksid mõistlikke meetmeid, et teha kindlaks, kas elukindlustuse või investeerimisriskiga kindlustuslepingu soodustatud isiku ja/või soodustatud isikust tegelikult kasu saav omanik on riikliku taustaga isik. Kõnealused meetmed võetakse hiljemalt väljamakse tegemisel või kindlustuslepingujärgse soodustatud isikuna kolmanda isiku tervikuna või osalisel määramisel. Suurema riski korral näevad liikmesriigid ette, et lisaks artiklis 13 sätestatud kliendi suhtes rakendatavatele hoolsusmeetmetele teevad kohustatud isikud järgmist:

- a) teavitavad kõrgemat juhtkonda enne kindlustuslepingukohaste väljamaksete tegemist;
- b) kontrollivad üksikasjalikult kogu ärisuhet kindlustusvõtjaga.

Artikkel 22

Kui riikliku taustaga isik ei täida enam liikmesriigi või kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni antud olulisi avalikke ülesandeid, peavad kohustatud isikud vähemalt 12 kuu jooksul võtma arvesse riske, mis on kõnealuse isikuga jätkuvalt seotud, ning rakendama asjakohaseid ja riskitundlikkusest lähtuvaid meetmeid seni, kui on kindel, et riikliku taustaga isikutele omaseid riske kõnealuse isiku puhul enam ei esine.

Artikkel 23

Artiklites 20 ja 21 osutatud meetmeid kohaldatakse ka pereliikmete või isikute suhtes, keda peetakse riikliku taustaga isikute lähedasteks kaastöötajateks.

Artikkel 24

Liikmesriigid keelavad krediidasutustel ja finantseerimisasutustel luua või jätkata korrespondentsuhteid varipankadega. Nad nõuavad, et nimetatud asutused võtaksid kohaseid meetmeid tagamaks, et ei looda ega jätkata korrespondentsuhteid krediidasutusega või finantseerimisasutustega, mis teadaolevalt lubavad varipankadel oma kontosid kasutada.

4. JAGU

Nõuete täitmine kolmandate isikute poolt

Artikkel 25

Liikmesriigid võivad lubada kohustatud isikutel usaldada artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kliendi suhtes rakendatavate hoolsuskohustuste täitmise kolmandatele isikutele. Lõplikult vastutab nende nõuete täitmise eest siiski kolmandale isikule nõuete täitmise usaldanud kohustatud isik.

Artikkel 26

1. Käesolevas jaos tähendab mõiste „kolmandad isikud” artiklis 2 loetletud kohustatud isikuid, nende kohustatud isikute liikmesorganisatsioone või liite ja liikmesriigis või kolmandas riigis asuvaid muid asutusi või isikuid, kes:

- a) kohaldavad kliendi suhtes hoolsuskohustusi ja kohaldavad andmete säilitamise nõudeid, mis on kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatutega, ning
- b) on jälginud tema suhtes kohaldatavate käesolevas direktiivis sätestatud nõuete järgimist vastavalt VI peatüki 2. jaole.

2. Liikmesriigid keelavad kohustatud isikutele usaldada nõuete täitmise kolmandatele isikutele, kes on asutatud suure riskiga kolmandates riikides. Liikmesriigid võivad nimetatud keelust vabastada liidus asutatud kohustatud isikute filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad, kui need filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniülesteid põhimõtteid ja protseduure kooskõlas artikliga 45.

Artikkel 27

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud saavad kolmandatelt isikutelt, kellele nad nõuete täitmise on usaldanud, vajaliku teabe artikli 13 lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c sätestatud kliendi suhtes rakendatavate hoolsuskohustuste täitmise kohta.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud, kelle juurde klient suunatakse, võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et taotluse korral edastab kolmas isik viivitamata kliendi või tegelikult kasu saava omaniku isikusamasuse tuvastamise ja kontrollimise andmeid sisaldava dokumendi ning muude asjakohaste dokumentide koopiad.

Artikkel 28

Liikmesriigid tagavad, et päritoluliikmesriigi pädev asutus (kontserniüleste põhimõtete ja protseduuride puhul) ja vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus (filiaalide ja tütarettevõtjate puhul) võivad arvesse võtta, et kohustatud isik järgib artiklite 26 ja 27 kohaselt vastu võetud sätteid kontsernitasandi kava kohaselt, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- a) kohustatud isik kasutab sellise kolmanda isiku esitatud andmeid, kes kuulub samasse kontserni;
- b) kõnealune kontsern rakendab kliendi suhtes hoolsusmeetmeid, andmete säilitamise nõudeid ning rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseid kavasid vastavalt käesolevale direktiivile või samaväärsetele normidele;
- c) punktis b osutatud nõuete tõhusa rakendamise üle teostab kontserni tasandil järelevalvet päritoluliikmesriigi või kolmanda riigi pädev asutus.

Artikkel 29

Käesolevat jagu ei kohaldata tegevuse edasiandmise ega esindussuhete puhul, kui tegevuse edasiandmise pakkujat või agentu käsitletakse lepingu kohaselt osana kohustatud isikust.

III PEATÜKK

TEGELIKULT KASU SAAVAT OMANIKKU KÄSITLEV TEAVE*Artikkel 30*

1. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil registreeritud äriühingud või muud õiguslikud üksused peavad koguma ja hoidma asjakohast, täpset ja ajakohastatud teavet oma tegelikult kasu saavate omanike kohta, mis hõlmab ka kasu saamisega seotud huvi üksikasju.

Liikmesriigid tagavad, et need üksused on kohustatud esitama kohustatud isikutele lisaks teabele oma juriidilise omaniku kohta ka teabe tegelikult kasu saava omaniku kohta, kui kohustatud isikud rakendavad klientide suhtes hoolsusmeetmeid kooskõlas II peatükiga.

2. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 1 osutatud teave on õigeaegselt kättesaadav pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.
 3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud teavet hoitakse iga liikmesriigi keskregistris, näiteks äriregistris, äriühingute registris, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/101/EÜ⁽¹⁾ artiklis 3, või avalikus registris. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nende riiklike registrite omadustest. Kõnealustes andmebaasides säilitatavat teavet tegelikult kasu saava omaniku kohta võib koguda vastavalt riiklikele süsteemidele.
 4. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 3 osutatud keskregistris hoitav teave on piisav, täpne ja ajakohastatud.
 5. Liikmesriigid tagavad, et teave tegelikult kasu saavate omanike kohta on igasugusel asjaoludel kättesaadav
 - a) pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele ilma piiranguteta;
 - b) kohustatud isikutele, kui klientide suhtes rakendatakse hoolsusmeetmeid kooskõlas II peatükiga;
 - c) kõigile isikutele ja organisatsioonidele, kes suudavad tõendada õigustatud huvi.
- Punktis c osutatud isikutel ja organisatsioonidel on juurdepääs vähemalt tegelikult kasu saava omaniku nime, sünnikuu ja -aasta, kodakondsuse, elukohariigi ning kasu saamisega seotud huvi laadi ja ulatuse kohta.
- Käesoleva lõike kohaldamisel peab juurdepääs tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale teabele olema kooskõlas andmekaitse normidega ning selle suhtes võidakse kohaldada veebipõhise registreerimise ja tasu maksmise kohustust. Teabele ligipääsu eest nõutavad lõivud ei ületa teabele ligipääsu lubamise halduskulusid.
6. Lõikes 3 osutatud keskregister tagab, et pädevad asutused ja rahapesu andmebürood omavad õigeaegset ja piiranguteta juurdepääsu, ning et asjaomast isikut või üksust ei teavitata. Samuti peab keskregister võimaldama õigeaegse juurdepääsu kohustatud isikutele, kui nad rakendavad kliendi suhtes hoolsusmeetmeid.
 7. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja rahapesu andmebürood on võimelised andma lõigetes 1 ja 3 osutatud teavet õigeaegselt teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.
 8. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud ei toetu ainult lõikes 3 osutatud keskregistrile, et rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid kooskõlas II peatükiga. Neid meetmeid rakendatakse riskipõhist lähenemisviisi kasutades.
 9. Liikmesriigid võivad üksikjuhtumipõhiselt erandkorras kehtestada erandi seoses lõike 5 punktides b ja c osutatud juurdepääsuga tegelikult kasu saavat omanikku käsitlevale teabele (või osale sellest), kui sellise juurdepääsu tulemusel tekiks tegelikult kasu saava omaniku suhtes kelmuse, inimröövi, väljapressimise, vägivalda või ähvardamise oht või kui tegelikult kasu saav omanik on alaealine või muul viisil teovõimetu. Käesoleva lõike alusel tehtud erandeid ei kohaldata krediidiastutuste ja finantseerimisasutuste suhtes ning artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktis b osutatud kohustatud isikute suhtes, kes on ametiisikud.
 10. Komisjon esitab 26. juuniks 2019 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse tingimusi, tehnilisi nõudeid ja menetlusi, millele tagatakse lõikes 3 osutatud keskregistrite ohutu ja tõhus vastastikune sidumine direktiivi 2009/101/EÜ artikli 4a lõikega 1 loodud Euroopa keske platvormi kaudu. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

Artikkel 31

1. Liikmesriigid kohustavad nende õiguse alusel tegutseva usaldusfondi usaldusisikuid koguma ja hoidma asjakohast, täpset ja ajakohastatud teavet usaldusfondi tegelikult kasu saavate omanike kohta. Kõnealune teave hõlmab andmeid järgmiste isikute kohta:
 - a) asutaja,
 - b) usaldusisiku(d),
 - c) kaitsja (kui on olemas),

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta direktiiv 2009/101/EÜ tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks asutamislepingu artikli 48 teises lõigus osutatud äriühingutelt nõuavad, et muuta sellised tagatised võrdväärseteks (ELT L 258, 1.10.2009, lk 11).

- d) kasusaajad või kasusaajate liik ja
- e) usaldusfondi üle kontrolli omav muu füüsiline isik.
2. Liikmesriigid tagavad, et usaldusisikud avalikustavad kohustatud isikutele oma staatuse ning esitavad neile õigeaegselt lõikes 1 osutatud teabe, kui nad usaldusisikuna loovad ärisuhte või teevad juhutehingu, mille maht ületab artikli 11 punktides b, c ja d sätestatud künnise.
3. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 1 osutatud teave on õigeaegselt kättesaadav pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.
4. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 1 osutatud teavet hoitakse keskkregistris, kui usaldusfondi tegevusel on tagajärgi maksustamisele. Keskkregister tagab pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele õigeaegse ja piiramatu juurdepääsu, teavitamata asjaomase usaldusfondi pooli. Samuti võib ta lubada õigeaegset juurdepääsu kohustatud isikutele kliendi suhtes hoolsusmeetmete rakendamise raames II peatüki kohaselt. Liikmesriigid teatavad komisjonile liikmesriigis toimiva korra kirjelduse.
5. Liikmesriigid näevad ette, et lõikes 4 osutatud keskkregistris hoitav teave on piisav, täpne ja ajakohastatud.
6. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikud ei toetu ainult lõikes 4 osutatud keskkregistrile, et rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid, mis on sätestatud II peatükis. Neid meetmeid rakendatakse riskipõhist lähenemisviisi kasutades.
7. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused ja rahapesu andmebürood on võimelised andma lõigetes 1 ja 4 osutatud teavet õigeaegselt teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja rahapesu andmebüroodele.
8. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikliga ette nähtud meetmeid kohaldatakse muud liiki õiguslike üksuste suhtes, kelle struktuur ja funktsioonid sarnanevad usaldusfondide struktuuri ja funktsioonidega.
9. Komisjon esitab 26. juuniks 2019 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hinnatakse tingimusi, tehnilisi nõudeid ja menetlusi, millega tagatakse keskkregistrite ohutu ja tõhus vastastikune sidumine. Asjakohasel juhul lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek.

IV PEATÜKK

TEATAMISKOHUSTUS

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 32

1. Iga liikmesriik loob rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks ja sellega tõhusaks võitlemiseks rahapesu andmebüroo.
2. Liikmesriigid teatavad komisjonile kirjalikult oma rahapesu andmebüroo nime ja aadressi.
3. Iga rahapesu andmebüroo on oma tegevuses sõltumatu ja autonoomne, mis tähendab seda, et rahapesu andmebürool on volitused ja pädevus täita oma ülesandeid vabalt, sealhulgas õigus teha autonoomselt otsuseid konkreetse teabe analüüsimise, taotlemise ja levitamise kohta. Rahapesu andmebüroo kui keskne riigisisene üksus vastutab kahtlasi tehinguid käsitlevate teadete ning rahapesu, sellega seotud eelkuritegude ja terrorismi rahastamise seisukohast asjakohase muu teabe vastuvõtmise ja analüüsimise eest. Rahapesu andmebüroo vastutab oma analüüsi tulemuste ja asjakohase lisateabe pädevatele asutustele teatavakstegevise eest, kui on alust kahtlustada rahapesu, sellega seotud eelkuritegusid või terrorismi rahastamist. Ta peab olema võimeline saama kohustatud isikutelt täiendavat teavet.

Liikmesriigid annavad rahapesu andmebüroodele nende ülesannete täitmiseks asjakohased rahalised ja tehnilised vahendid ning personali.

4. Liikmesriigid tagavad, et nende rahapesu andmebürool on vahetu või kaudne ja õigeaegne juurdepääs finants-, haldus- ja õiguskaitsealasele teabele, mida ta vajab oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks. Rahapesu andmebüroo peab olema võimeline vastama oma liikmesriigi pädevate asutuste teabenõuetele, kui teabenõude esitamise põhjuseks on rahapesuga seotud eelkuriteod või terrorismi rahastamine. Otsuse teabe analüüsimise või levitamise kohta teeb rahapesu andmebüroo.
5. Kui objektiivselt on alust eeldada, et sellise teabe esitamine võib negatiivselt mõjutada pooleliolevat uurimist või analüüsi, või erandjuhtudel, kui teabe avaldamine oleks ilmselgelt ebaproportsionaalne mõne füüsilise või juriidilise isiku õiguspäraste huvidega või ei oleks teabetaotluse eesmärgi seisukohast asjakohane, ei ole rahapesu andmebüroo kohustatud teabenõuet täitma.
6. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi andma rahapesu andmebüroole tagasisidet käesoleva artikli kohaselt esitatud teabe kasutamise kohta ning selle teabe alusel läbi viidud uurimiste või inspekteerimiste tulemuste kohta.
7. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebüroole antakse volitused võtta juhul, kui on kahtlus, et tehing on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega, viivitamata vahetult või kaudselt meetmeid, et pooleliolev tehing peatada või keelata selle tegemine, et tehingut analüüsida, leida kinnitust kahtlustele ja edastada analüüsi tulemused pädevatele asutustele. Rahapesu andmebüroole antakse volitused võtta selliseid meetmeid vahetult või kaudselt teise liikmesriigi rahapesu andmebüroo taotluse korral selle liikmesriigi siseriiklikus õiguses sätestatud ajavahemikeks ja tingimustel, kus taotluse saanud rahapesu andmebüroo asub.
8. Rahapesu andmebüroo analüüsifunktsioon hõlmab järgmist:
- a) tegevusanalüüs, mis keskendub üksikjuhtudele ja konkreetsetele eesmärkidele või asjakohasele valitud teabele, sõltuvalt avaldatud teabe liigist ja mahust ning teabe eeldatavast kasutamisest pärast levitamist, ning
 - b) strateegiline analüüs, mis käsitleb rahapesu ja terrorismi rahastamise suundumusi ja tavasid.

Artikkel 33

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud ja asjakohasel juhul nende juhtivtöötajad ja töötajad teevad täielikult koostööd, et viivitamata
- a) teavitada rahapesu andmebürood omal algatusel, sh teate esitamise teel, kui kohustatud isik teab, kahtlustab või tal on põhjendatud alus kahtlustada, et rahaliste vahendite puhul (olenemata asjaomasest summast) on tegemist kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või et need on seotud terrorismi rahastamisega, ja sel juhul viivitamata vastata rahapesu andmebüroo lisateabe taotlustele, ja
 - b) esitada rahapesu andmebüroole selle taotluse korral vahetult või kaudselt kogu vajalik teave kohaldatavas õiguses sätestatud korras.

Teavitada tuleb kõikidest kahtlastest tehingutest, sealhulgas tehingukatsetest.

2. Artikli 8 lõike 4 punkti a kohaselt määratud isik edastab käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teabe rahapesu andmebüroole selles liikmesriigis, kelle territooriumil teavet edastav kohustatud isik on asutatud.

Artikkel 34

1. Erandina artikli 33 lõikest 1 võivad liikmesriigid artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikute puhul määrata asutuseks, kes saab artikli 33 lõikes 1 osutatud teabe, asjakohase kutseala iseregulatsiooni organi.

Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, edastab määratud iseregulatsiooni organ teabe käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud juhtudel viivitamata ja algsel kujul rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid ei kohalda artikli 33 lõikes 1 sätestatud kohustusi notarite, muude sõltumatute õigusteenuse osutajate, audiitorite, väliste raamatupidamisteenuse osutajate ega maksunõustajate suhtes ainult rangelt sellises ulatuses, kuivõrd selline erand on seotud teabega, mida nad saavad mõnelt oma kliendilt või mõne oma kliendi kohta, kui nad selgitavad oma kliendi õiguslikku olukorda või kaitsevad või esindavad kõnealust klienti kohtumenetluses või sellega seoses, sealhulgas juhul, kui nad annavad kohtumenetluse algatamist või vältimist käsitlevat nõu, olenemata sellest, kas kõnealune teave on saadud enne sellist menetlust, selle ajal või pärast seda.

Artikkel 35

1. Liikmesriigid nõuavad, et kohustatud isikud ei teeks tehinguid, mida nad teavad või kahtlustavad olevat seotud kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või terrorismi rahastamisega, enne artikli 33 lõike 1 esimese lõigu punktis a sätestatud vajalike toimingute tegemist ning enne, kui nad on täitnud muud rahapesu andmebüroode või pädevate asutuste antud konkreetsed juhised kooskõlas asjaomase liikmesriigi õigusega.

2. Kui lõikes 1 osutatud tehingute tegemata jätmine ei ole võimalik või kui tegemata jätmine võib takistada kahtlasest tehingust kasu saajate tabamiseks tehtavaid jõupingutusi, teavitavad kohustatud isikud rahapesu andmebürood kohe pärast tehingu tegemist.

Artikkel 36

1. Liikmesriigid tagavad, et kui artiklis 48 osutatud pädevad asutused tuvastavad kohustatud isikute juures kontrollide käigus või mõnel muul viisil asjaolusid, mis võivad olla seotud rahapesuga või terrorismi rahastamisega, teatavad nad sellest viivitamata rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid tagavad, et õigusnormidega aktsiaturgude, valuutaturgude ja tuletisväärtpaberiturgude üle järelevalvet teostama volitatud järelevalveasutused teavitavad rahapesu andmebürood neile teatavaks saanud asjaoludest, mis võivad olla seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega.

Artikkel 37

Kui kohustatud isik, selle töötaja või juht edastab heauskselt teavet vastavalt artiklitele 33 ja 34, ei käsitata seda lepinguga või õigus- või haldusnormidega teabe avalikustamisele kehtestatud piirangute rikkumisena ning kohustatud isik, selle juht või töötaja ei kannu selle eest mingit vastutust, ning seda isegi juhul, kui ta ei olnud täielikult teadlik asjaomasest kuritegelikust tegevusest, ja olenemata sellest, kas ebaseaduslik tegevus tegelikult aset leidis.

Artikkel 38

Liikmesriigid tagavad, et üksikisikud, sh kohustatud isiku töötajad ja esindajad, kes teatavad rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest kas üksuse siseselt või rahapesu andmebüroole, on kaitstud ähvarduste või vaenuliku tegevuse eest ning eelkõige tööalase ebasoodsa või diskrimineeriva kohtlemise eest.

2. JAGU

Avalikustamise keelamine

Artikkel 39

1. Kohustatud isikud ning nende juhid ja töötajad ei avalikusta asjaomasele kliendile ega teistele kolmandatele isikutele asjaolu, et edastatakse, tulevikus edastatakse või on edastatud teavet vastavalt artiklile 33 või 34 või et rahapesuga või terrorismi rahastamisega seoses on alustatud või võidakse alustada analüüsi.

2. Lõikes 1 sätestatud keeldu ei kohaldata teabe edastamisel pädevatele asutustele, sealhulgas iseregulatsiooni organitele, ega teabe edastamisel õiguskaitse eesmärkidel.

3. Lõikes 1 sätestatud keeld ei takista teabe edastamist krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste vahel või kõnealuste asutuste ja nende poolt kolmandates riikides asuvate filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate vahel, tingimusel et nende filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad järgivad täielikult kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure, sealhulgas artikli 45 kohaseid menetlusi teabe jagamiseks kontsernis, ning et kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduureid vastavad käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele.

4. Lõikes 1 sätestatud keeld ei takista teabe edastamist artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute vahel või selliste kolmandate riikide isikute vahel, kus kehtivad käesoleva direktiivi nõuetega samaväärsed nõuded ja kes tegutsevad oma kutsealal, olgu siis töötajadena või mitte, ühes ja samas juriidilises isikus või ulatuslikumas struktuuris, kuhu isik kuulub ja millel on ühised omanikud ja juhtkond või kus teostatakse ühist vastavus-kontrolli.

5. Artikli 2 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikute puhul ei takista käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud keeld juhtudel, kus on tegemist sama kliendi ja sama tehinguga, milles osaleb kaks või enam kohustatud isikut, teabe edastamist asjaomaste kohustatud isikute vahel, kui nad on pärit liikmesriigist või on tegemist selliste kolmandate riikide isikutega, kus kehtivad käesoleva direktiivi nõuetega samaväärsed nõuded, ja kui nad tegutsevad samal kutsealal ning nende suhtes kohaldatakse ametisaladusega ja isikuandmete kaitsega seotud kohustusi.

6. Kui artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a ja b osutatud kohustatud isikud püüavad klienti veenda ebaseaduslikust tegevusest hoiduma, ei käsitata seda avalikustamisena käesoleva artikli lõike 1 tähenduses.

V PEATÜKK

ANDMETE KAITSE, SÄILITAMINE JA STATISTILISED ANDMED

Artikkel 40

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud säilitavad siseriikliku õigusega kooskõlas järgmised dokumendid ja teabe, mida rahapesu andmebürood või muud pädevad asutused saavad kasutada võimaliku rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks ja uurimiseks:

- a) kliendi suhtes rakendatavate hooldusmeetmete puhul säilitatakse dokumentide koopiaid ning teavet, mida on vaja, et täita kliendi suhtes rakendatavaid hoolduskohustusi, mis on sätestatud II peatükis, viie aasta jooksul pärast kliendisuhete lõppu või juhutehingu tegemise kuupäeva;
- b) tehingute tõendusmaterjali ja teavet säilitatakse originaaldokumentidena või nende koopiatena, mida võib kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt kasutada kohtumenetluse käigus tehingute tuvastamiseks, viie aasta jooksul pärast kliendisuhete lõppu või juhutehingu tegemise kuupäeva.

Liikmesriigid tagavad, et esimeses lõigus osutatud säilitamisperioodi möödumisel kustutavad kohustatud isikud isikuandmed, kui siseriiklikus õiguses ei ole sätestatud teisiti, määrates kindlaks, millisel juhul võivad kohustatud isikud andmeid kauem säilitada või peavad andmeid kauem säilitama. Liikmesriigid võivad lubada või nõuda andmete pikemaajalisemat säilitamist pärast seda, kui nad on põhjalikult hinnanud pikemaajalise säilitamise vajalikkust ja proportsionaalsust, ning peavad seda õigustatuks rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise või uurimise seisukohast. Pikemaajalise säilitamise periood ei või ületada viit lisaaastat.

2. Kui 25. juunil 2015 on liikmesriigis pooleli kohtumenetlus seoses kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamise, avastamise, uurimise või selle eest vastutusele võtmisega ning kohustatud isiku valduses on kõnealuse poolelioleva menetlusega seotud teavet või dokumente, võib kohustatud isik seda teavet või neid dokumente säilitada kooskõlas siseriikliku õigusega viis aastat alates 25. juunist 2015. Liikmesriik võib poolelioleva kriminaaluurimise ja kohtumenetluse suhtes kohaldatavate tõendeid reguleerivate siseriiklike kriminaalõigusnormide kohaldamist piiramata lubada või nõuda sellise teabe või dokumentide säilitamist täiendava viieaastase perioodi jooksul, kui on kindlaks tehtud, et selline pikemaajalisem säilitamine on vajalik ja proportsionaalne kahtlustatava rahapesu või terrorismi rahastamise tõkestamiseks, avastamiseks, uurimiseks või selle eest vastutusele võtmiseks.

Artikkel 41

1. Käesoleva direktiivi raames toimuvale isikuandmete töötlemisele kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ, nagu see on siseriiklikku õigusesse üle võetud. Kui vastavalt käesolevale direktiivile töötlevad isikuandmeid komisjon või Euroopa järelevalveasutused, kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001.

2. Käesoleva direktiivi alusel võivad kohustatud isikud töödelda isikuandmeid üksnes rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud artiklis 1, ning neid andmeid ei tohi täiendavalt töödelda viisil, mis ei vasta nimetatud eesmärgile. Keelatud on käesoleva direktiivi alusel isikuandmete töötlemine mis tahes muul eesmärgil, näiteks äriistel eesmärkidel.

3. Kohustatud isikud esitavad uutele klientidele enne nendega ärisuhte loomist või juhutehingu tegemist direktiivi 95/46/EÜ artiklis 10 nõutud teabe. Elukõige esitatakse selle teabe hulgas üldine teade kohustatud isikute käesolevast direktiivist tulenevate juriidiliste kohustuste kohta isikuandmete töötlemisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud käesoleva direktiivi artiklis 1.

4. Artikli 39 lõikes 1 sätestatud avalikustamise keelu kohaldamisel võtavad liikmesriigid seadusandlikke meetmeid, millega piiratakse täies mahus või osaliselt andmesubjekti õigust tutvuda enda kohta käivate andmetega; seda tehakse sellises ulatuses, mis on vajalik ja proportsionaalne demokraatlikus ühiskonnas, võttes nõuetekohaselt arvesse asjaomase isiku õigustatud huvi, ning selleks, et

- a) võimaldada kohustatud isikul või pädeval ametiasutusel nõuetekohaselt täita oma ülesandeid käesoleva direktiivi kohaldamisel või
- b) hoida ära käesoleva direktiivi kohaldamisel teostatavate teenistuslike või õiguslike uurimiste, analüüside, juurdluste või menetluste takistamist, ning tagada et rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist, avastamist ja uurimist ei takistata.

Artikkel 42

Liikmesriigid näevad ette, et nende kohustatud isikutel on süsteemid, mis võimaldavad neil kooskõlas siseriikliku õigusega turvaliste kanalite kaudu ja päringute täielikku konfidentsiaalsust tagades vastata ammendavalt ja kiiresti rahapesu andmebüroo või teiste asutuste päringutele selle kohta, kas neil on või on eelnenud viie aasta jooksul olnud ärisuhe teatavate isikutega ning milline on või oli selle suhte olemus.

Artikkel 43

Käesoleva direktiivi alusel toimuvat isikuandmete töötlemist rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil, nagu on osutatud artiklis 1, tuleb käsitada avaliku huvi küsimusena direktiivi 95/46/EÜ mõistes.

Artikkel 44

1. Selleks et aidata kaasa riskihinnangu koostamisele artikli 7 kohaselt, tagavad liikmesriigid, et nad on võimelised hindama oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise süsteemide tulemuslikkust, säilitades igakülgse statistika asjaomaste süsteemide tulemuslikkuse kohta.

2. Lõikes 1 osutatud statistika hõlmab

- a) andmeid, millega mõõdetakse käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate eri sektorite suurust ja olulisust, sealhulgas üksuste ja isikute arv ning iga sektori majanduslik tähtsus;
- b) andmeid, millega mõõdetakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise riigisisese korra teatamis-, uurimis- ja kohtumenetluse etappe, sealhulgas rahapesu andmebüroole teatatud kahtlaste tehingute arv, andmed teatamisega seoses võetud järelmeetmete kohta ning iga-aastased andmed uuritud juhtumite ning rahapesus või terrorismi rahastamisega süüdistatud ja süüdi mõistetud isikute arvu kohta, eelkuritegude liigi kohta, kui selline teave on kättesaadav, ning külmutatud, arestitud või konfiskeeritud vara väärtuse (eurodes) kohta;
- c) (olemasolu korral) andmeid täiendavate uurimisteni viivate teadete arvu ja protsendi kohta koos kohustatud isikute esitatava aastaaruandega, milles selgitatakse nende poolt esitatud teadete kasulikkust ja järelmeetmeid;
- d) andmed seoses piiriüleste teabetaotluste arvuga, mille rahapesu andmebüroo koostas, sai või lükkas tagasi ning millele vastas osaliselt või täielikult.

3. Liikmesriigid tagavad oma statistika koondülevaate avaldamise.

4. Liikmesriigid edastavad lõikes 2 osutatud statistika komisjonile.

VI PEATÜKK

PÕHIMÕTTED, PROTSEDUURID JA JÄRELEVALVE

1. JAGU

Siseprotseduurid, koolitus ja tagasiside

Artikkel 45

1. Liikmesriigid näevad ette, et kontserni kuuluvad kohustatud isikud rakendavad kontserniüleseid põhimõtteid ja protseduure, sealhulgas andmekaitsepõhimõtteid ning põhimõtteid ja protseduure teabe jagamiseks kontsernis rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise eesmärgil. Kõnealuseid põhimõtteid ja protseduure rakendatakse tõhusalt filiaalide ja enamusosalusega tütarettevõtjate tasandil liikmesriikides ja kolmandates riikides.

2. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud, kellel on püsivaid tegevuskohti mõnes teises liikmesriigis, tagavad, et kõnealused püsivad tegevuskohad järgivad asjaomase teise liikmesriigi siseriiklikke sätteid, millega võetakse üle käesolev direktiiv.

3. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui kohustatud isikutel on filiaaleid või enamusosalusega tütarettevõtjad kolmandates riikides, kus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise miinimumnõuded on liikmesriigi vastavatest nõuetest vähem ranged, rakendavad kõnealused kolmandas riigis asuvad filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad liikmesriigi nõudeid, sealhulgas andmekaitse nõudeid niivõrd, kui võrd see on lubatud kolmanda riigi õigusega.

4. Liikmesriigid ja Euroopa järelevalveasutused teatavad üksteisele juhtudest, mil kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõike 1 kohaseid põhimõtteid ja protseduure. Sellistel juhtudel võib võtta lahenduse leidmiseks koordineeritud meetmeid.

5. Liikmesriigid näevad ette, et kui kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõike 1 kohaseid põhimõtteid ja protseduure, tagavad kohustatud isikud, et asjaomases kolmandas riigis asuvad filiaalid ja enamusosalusega tütarettevõtjad kohaldavad täiendavaid meetmeid, et tõhusalt vähendada rahapesu või terrorismi rahastamise riski, ja teavitavad sellest oma päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi. Kui täiendavad meetmed ei ole piisavad, võtavad päritoluliikmesriigi pädevad asutused täiendavaid järelevalvemeetmeid, sealhulgas nõuavad, et kontsern ei looks ärisuhteid või lõpetaks need ning ei teeks tehinguid, ning vajaduse korral nõuavad, et kontsern lõpetaks oma tegevuse asjaomases kolmandas riigis.

6. Euroopa järelevalveasutused töötavad välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse lõikes 5 osutatud täiendavate meetmete laad ning miinimummeetmed, mida krediitiasutused ja finantseerimisasutused peavad võtma, kui kolmanda riigi õigus ei võimalda rakendada lõigete 1 ja 3 kohaseid meetmeid.

Euroopa järelevalveasutused esitavad esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 26. detsembriks 2016.

7. Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva artikli lõikes 6 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

8. Liikmesriigid tagavad, et teabe jagamine kontsernisiseselt on lubatud. Rahapesu andmebüroole edastatud teavet kahtluste kohta, et rahaliste vahendite puhul on tegemist kuritegelikust tegevusest saadud tuluga või et need on seotud terrorismi rahastamisega, jagatakse kontsernisiseselt, välja arvatud juhul, kui rahapesu andmebüroo on andnud teistsuguse korralduse.

9. Liikmesriigid võivad ette näha, et direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punktis 3 määratletud e-raha väljastajad ja direktiivi 2007/64/EÜ artikli 4 punktis 9 määratletud makseteenuse pakkujad, kes tegutsevad nende territooriumil muus vormis kui filiaalina ja kelle peakontor asub teises liikmesriigis, määravad nende territooriumil keskse kontaktpunkti, et tagada määrava asutuse nimel vastavus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise normidega ning hõlbustada pädevate asutuste poolset järelevalvet, sealhulgas esitades pädevatele asutustele taotluse korral dokumendid ja teabe.

10. Euroopa järelevalveasutused töötavad välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kriteeriumite kohta, mille alusel määratakse kindlaks asjaolud, mille korral on asjakohane määrata lõike 9 kohaselt keskne kontaktpunkt, samuti sellise kontaktpunkti ülesanded.

Euroopa järelevalveasutused esitavad esimeses lõigus osutatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 26. juuniks 2017.

11. Komisjonil on õigus võtta vastu käesoleva artikli lõikes 10 osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklitele 10–14.

Artikkel 46

1. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikud võtavad meetmeid, mis on proportsionaalsed kohustatud isikute riskide, olemuse ja suurusega, nii et nende töötajad on teadlikud käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud sätetest, sealhulgas asjakohastest andmekaitsemeetmetest.

Nende meetmete raames osalevad töötajad kestvates erikoolituse programmides, mille käigus neid õpetatakse ära tundma võimaliku rahapesuga või terrorismi rahastamisega seotud toiminguid ja antakse juhiseid sellistes olukordades tegutsemiseks.

Kui mõnda artikli 2 lõike 1 punktis 3 loetletud kategooriasse kuuluv füüsiline isik tegutseb oma kutsealal juriidilise isiku töötajana, kohaldatakse käesoleva ja o kohaseid kohustusi kõnealuse juriidilise isiku, mitte aga füüsilise isiku suhtes.

2. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikutel on juurdepääs ajakohastatud teabele, mis käsitleb rahapesuga tegelejate ja terrorismi rahastajate tegutsemise tavasid ja kahtlastele tehingutele viitavaid tunnuseid.

3. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu või terrorismi rahastamise kahtlusest teatamise järel antakse kohustatud isikutele võimaluse korral õigeaegset tagasisidet teatamise tulemuslikkuse ning selle tulemusel võetud meetmete kohta.

4. Liikmesriigid tagavad, et võimaluse korral määravad kohustatud isikud juhatuse liikme, kes vastutab käesoleva direktiivi järgimiseks vajalike õigus- ja haldusnormide rakendamise eest.

2. JAGU

Järelevalve

Artikkel 47

1. Liikmesriigid näevad ette, et seaduslikult tegutsemiseks peavad valuutavahetusasutused ja tšekkide sularahaks vahetamise asutused ning usaldusfondi- või äriühinguteenuste pakkujad omama tegevusluba või olema registreeritud kantud ning hasartmänguteenuste pakkujad peavad olema reguleeritud.

2. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi tagama, et isikud, kes on lõikes 1 osutatud üksuste juhtivtöötajad või on selliste üksuste tegelikult kasu saavad omanikud, on sobivad ja nõuetele vastavad isikud.

3. Seoses artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikutega tagavad liikmesriigid, et pädevad asutused võtavad vajalikud meetmed, et takistada asjaomastes valdkondades süüdimõistetud kurjategijatel või nende kaasosalistel olemast kõnealuste kohustatud isikute juhtivtöötaja või nende isikute tegelikult kasu saav omanik.

Artikkel 48

1. Liikmesriigid kohustavad pädevaid asutusi teostama tulemuslikku seiret ja võtma käesoleva direktiivi täitmise tagamiseks vajalikke meetmeid.

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on piisavad volitused, sealhulgas õigus nõuda igasugust teavet, mis on oluline kohustuste täitmise jälgimiseks ja kontrolli teostamiseks, ning piisavad rahalised ja tehnilised vahendid ning personal oma ülesannete täitmiseks. Liikmesriigid tagavad, et kõnealuste asutuste töötajad järgivad kõrgeid kutsealaseid nõudeid, sealhulgas konfidentsiaalsus- ja andmekaitsemeetmeid, ning on usaldusväärsed ja asjakohaste oskustega.

3. Krediidiasutuste ja finantseerimisasutuste ning hasartmänguteenuste osutajate puhul on pädevatel asutustel tugevdatud järelevalvevolitused.

4. Liikmesriigid tagavad, et selle liikmesriigi pädevad asutused, kus kohustatud isikul on püsiv tegevuskoht, jälgivad, et püsivad tegevuskohad järgiksid kõnealuse liikmesriigi sätteid, millega võetakse üle käesolev direktiiv. Artikli 45 lõikes 9 osutatud püsivate tegevuskohtade puhul võib selline järelevalve hõlmata asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete võtmist, et tegeleda kiiret sekkumist nõudvate tõsiste probleemidega. Sellised meetmed peavad olema ajutised ja nende kohaldamine lõpetatakse, kui tuvastatud probleemid on lahendatud kooskõlas artikli 45 lõikega 2, sealhulgas kohustatud isiku päritoluliikmesriigi pädevate asutuste abiga või nendega koostöös.

5. Käesoleva direktiivi nõuete tõhusa järelevalve eesmärgil tagavad liikmesriigid, et sellise liikmesriigi pädevad asutused, kus kohustatud isikul on püsiv tegevuskoht, teevad koostööd selle liikmesriigi pädevate asutustega, kus kohustatud isikul on peakontor.

6. Liikmesriigid tagavad, et järelevalve puhul riskitundlikkusel põhinevat lähenemisviisi kasutades pädevad asutused:

- a) mõistavad selgelt nende liikmesriigis esinevaid rahapesu ja terrorismi rahastamise riske;
- b) omavad kohapeal ja väljaspool juurdepääsu kogu teabele liikmesriigile eriomaste ja rahvusvaheliselt eriomaste riskide kohta, mis on seotud kohustatud isikute klientide, toodete ja teenustega, ning
- c) võtavad kohapealse ja väljaspoolse järelevalve sageduse ja intensiivsuse määramisel aluseks kohustatud isikute riskiprofiili ning selles liikmesriigis esinevad rahapesu ja terrorismi rahastamise riskid.

7. Hinnang, mis kajastab kohustatud isikute rahapesu ja terrorismi rahastamise riskiprofiili, sealhulgas kohustuste täitmatajätmise riski, vaadatakse läbi korrapäraselt ning nende juhtimise ja tegevusega seotud oluliste sündmuste ja suundumuste korral.

8. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused võtavad arvesse kohustatud isikule võimaldatud kaalutusõigust ja vaatavad asjakohaselt läbi kõnealuse kaalutusõiguse aluseks oleva riskihinnangu, samuti asutusesiseste põhimõtete, kontrollimeetmete ja protseduuride asjakohasuse ja rakendamise.

9. Artikli 2 lõike 1 punkti 3 alapunktides a, b ja d osutatud kohustatud isikute puhul võivad liikmesriigid lubada, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ülesandeid täidavad iseregulatsiooni organid, kui need iseregulatsiooni organid vastavad käesoleva artikli lõike 2 sätetele.

10. Euroopa järelevalveasutused annavad 26. juuniks 2017 vastavalt määruste (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 1094/2010 ja (EL) nr 1095/2010 artiklile 16 pädevate asutuste jaoks välja suunised järelevalve suhtes kohaldatava riskipõhise lähenemisviisi omaduste kohta ja meetmete kohta, mida tuleb võtta riskitundlikkusest lähtuva järelevalve teostamisel. Eriti tuleb arvesse võtta äritegevuse laadi ja mahtu ning kui asjakohane ja proportsionaalne, kehtestada erimeetmed.

3. JAGU

Koostöö

I alajagu

Riigisisene koostöö

Artikkel 49

Liikmesriigid tagavad, et poliitikakujundajad, rahapesu andmebürood, järelevalveasutused ja muud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud asutused kehtestavad tõhusad mehhanismid, mis võimaldavad neil riigisiselt teha koostööd ja koordineerida meetmeid seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise põhimõtete ja meetmete väljatöötamise ja rakendamisega, sealhulgas selleks, et täita artiklist 7 tulenevat kohustust.

II alajagu

Koostöö Euroopa järelevalveasutustega*Artikkel 50*

Pädevad asutused esitavad Euroopa järelevalveasutustele kogu teabe, mida neil on vaja käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks.

III alajagu

Koostöö rahapesu andmebüroode vahel ja komisjoniga*Artikkel 51*

Komisjon võib anda vajalikku abi, et hõlbustada koordineerimist, sealhulgas teabevahetust rahapesu andmebüroode vahel liidu piires. Komisjon võib korrapäraselt kokku kutsuda liikmesriikide rahapesu andmebüroode esindajatest koosneva ELi rahapesu andmebüroode vahelise platvormi kohtumisi, et hõlbustada rahapesu andmebüroode vahelist koostööd ning et vahetada arvamusi ja anda nõu rahapesu andmebüroode ja aruandlusega tegelevate isikute jaoks asjakohastes rakendamisküsimustes ning sellistes koostööga seonduvates küsimustes nagu rahapesu andmebüroode tõhus koostöö, kahtlaste piiriüleste mõõtmete tehingute kindlakstegemine, aruandlusvormide standardimine FIU-neti või selle õigusjärglase kaudu, piiriüleste juhtumite ühine analüüsimine ning selliste suundumuste ja tegurite kindlakstegemine, mis on olulised rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide hindamisel nii riigi kui ka riigiülel tasandil.

Artikkel 52

Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood teevad omavahel koostööd nii suures ulatuses kui võimalik, olenemata nende organisatsioonilisest staatusest.

Artikkel 53

1. Liikmesriigid tagavad, et rahapesu andmebürood vahetavad omal algatusel või taotluse korral mis tahes teavet, mida rahapesu andmebüroodel võib olla vaja rahapesuga või terrorismi rahastamisega ning sellesse kaasatud füüsiliste või juriidiliste isikutega seotud teabe töötlemisel või analüüsimisel, isegi kui tõenäoliste seotud eelkuritegude liik ei ole teabe vahetamise ajal kindlaks tehtud.

Teabetaotlus sisaldab asjaomaseid asjaolusid, taustteavet, taotluse põhjust ja teavet selle kohta, kuidas taotletavat teavet kavatakse kasutada. Kui rahapesu andmebürood on selles omavahel kokku leppinud, võidakse kohaldada erinevaid teabevahetuse mehhanisme, eriti seoses teabe vahetamisega FIU-neti või selle õigusjärglase kaudu.

Kui rahapesu andmebüroo saab artikli 33 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohase teate teise liikmesriigi kohta, edastab ta selle viivitamata kõnealuse liikmesriigi rahapesu andmebüroole.

2. Liikmesriigid tagavad, et teiselt rahapesu andmebüroolt saadud lõike 1 kohasele teabetaotlusele vastates kasutab rahapesu andmebüroo, kellele taotlus on esitatud, kõiki olemasolevaid õigusi, mida ta saaks tavaliselt kasutada riigisisese teabe kogumiseks ja analüüsimiseks. Rahapesu andmebüroo, kellele taotlus on esitatud, vastab taotlusele õigel ajal.

Kui rahapesu andmebüroo soovib saada täiendavat teavet oma territooriumil tegutselt teises liikmesriigis asutatud kohustatud isikult, edastatakse kõnealune taotlus selle liikmesriigi rahapesu andmebüroole, kelle territooriumil asjaomane kohustatud isik on asutatud. Kõnealune rahapesu andmebüroo edastab taotlused ning vastab viivitamata.

3. Rahapesu andmebüroo võib keelduda teabe vahetamisest üksnes erandjuhtudel, kui teabe vahetamine võib olla vastuolus siseriikliku õiguse üldpõhimõtetega. Kõnealused erandid tuleb täpsustada nii, et hoitaks ära analüüsimise eesmärgil toimuva vaba teabevahetuse kuritarvitamine ja põhjendamatu piiramine.

Artikkel 54

Artiklite 52 ja 53 kohaselt saadud teavet ja dokumente kasutatakse käesoleva direktiivi kohaste rahapesu andmebüroo ülesannete täitmiseks. Teabe või dokumentide vahetamisel vastavalt artiklitele 52 ja 53 võib edastav rahapesu andmebüroo kehtestada piiranguid ja tingimusi kõnealuse teabe kasutamisele. Vastuvõttev rahapesu andmebüroo peab kõiki kõnealuseid piiranguid ja tingimusi järgima.

Artikkel 55

1. Liikmesriigid tagavad, et artiklite 52 ja 53 kohaselt vahetatud teavet kasutatakse üksnes sel otstarbel, milleks see taotlet või milleks see esitati, ning et kõnealuse teabe levitamiseks vastuvõtva rahapesu andmebüroo poolt muule asutusele, ametkonnale või teenistusele või selle teabe mis tahes kasutamine väljaspool algselt kokku lepitud otstarvet on vaja teabe esitanud rahapesu andmebüroo eelnevat luba.

2. Liikmesriigid tagavad, et taotluse saanud rahapesu andmebüroo eelnev luba levitada teavet pädevatele asutustele antakse viivitamata ja võimalikult suures ulatuses. Taotluse saanud rahapesu andmebüroo ei saa keelduda selliseks levitamiseks loa andmisest, välja arvatud juhul, kui see jääb väljapoole tema rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise sätete kohaldamisala, võib kahjustada kriminaaluurimist, on ilmselgelt ebaproportsionaalne mõne füüsilise või juriidilise isiku või taotluse saanud rahapesu andmebüroo liikmesriigi õiguspäraste huvidega või on muul viisil vastuolus asjaomase liikmesriigi siseriikliku õiguse üldpõhimõtetega. Nõusoleku andmisest keeldumisele lisatakse alati nõuetekohane põhjendus.

Artikkel 56

1. Liikmesriigid näevad ette, et nende rahapesu andmebürood kasutavad omavahelises suhtluses kaitstud teabekanaleid, ning julgustavad neid kasutama FIU-netti või selle õigusjärglast.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaste ülesannete täitmiseks teevad nende rahapesu andmebürood koostööd tippasemel tehnoloogia kasutamisel vastavalt siseriiklikule õigusele. Kõnealune tehnoloogia võimaldab rahapesu andmebüroodel anonüümsel viisil ja isikuandmete täielikku kaitset tagades võrrelda oma andmeid teiste rahapesu andmebüroode andmetega, et teha kindlaks rahapesu andmebüroode huviorbiiti kuuluvad isikud teistes liikmesriikides ning nende isikute tulu ja rahalised vahendid.

Artikkel 57

Maksukuritegude määratluste erinevused liikmesriikide siseriiklikus õiguses ei takista rahapesu andmebüroode suutlikkust vahetada teavet või abistada mõnda teist rahapesu andmebürood võimalikult suures ulatuses vastavalt oma siseriiklikule õigusele.

4. JAGU

Karistused

Artikkel 58

1. Liikmesriigid tagavad, et kohustatud isikuid saab võtta vastutusele käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral kooskõlas käesoleva artikliga ja artiklitega 59–61. Kõik kohaldatavad karistused ja meetmed peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust näha ette ja mõista kriminaalkaristusi, kehtestavad liikmesriigid halduskaristusi ja -meetmeid käsitlevad õigusnormid ning tagavad, et nende pädevad asutused võivad määrata kõnealuseid karistusi ja võtta meetmeid, mida kohaldatakse käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral, ning tagavad nende kohaldamise.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kehtestada halduskaristusi või -meetmeid käsitlevaid õigusnorme, kui asjaomastele õigusrikkumistele kohaldatakse siseriiklikus õiguses kriminaalkaristusi. Sellisel juhul edastavad nad komisjonile asjakohased kriminaalõiguse normid.

3. Liikmesriigid tagavad, et kui kohustusi kohaldatakse juriidiliste isikute suhtes, siis võib käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral kohaldada karistusi ja meetmeid juhtorgani liikmete ja teiste füüsiliste isikute suhtes, kes on siseriikliku õiguse alusel õigusrikkumise eest vastutavad.

4. Liikmesriigid tagavad, et pädevatel asutustel on kõik oma ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimisvolitused.

5. Pädevad asutused kasutavad oma halduskaristuste määramise ja -meetmete võtmise volitusi kooskõlas käesoleva direktiivi ja siseriikliku õigusega järgmiselt:

- a) vahetult;
- b) koostöös teiste asutustega;
- c) jäädes vastutavaks, kui selline vastutus on delegeeritud teistele asutustele;
- d) suunates küsimuse pädevatele õigusasutustele.

Halduskaristuste määramise ja -meetmete võtmise volituste kasutamisel teevad pädevad asutused tihedat koostööd, tagamaks, et kõnealused halduskaristused või -meetmed annavad soovitud tulemuse, ja koordineerivad oma tegevust piiriülestel juhtudel.

Artikkel 59

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevat artiklit kohaldatakse vähemalt selliste kohustatud isikute poolt toimepandud õigusrikkumiste suhtes, mis on rasked, korduvad, süstemaatilised või kui on tegemist nende kombinatsiooniga, ning mis on seotud järgmistes artiklites sätestatud nõuetega:

- a) artiklid 10–24 (kliendi suhtes rakendatavad hoolsusmeetmed),
- b) artiklid 33, 34 ja 35 (teatamine kahtlastest tehingutest),
- c) artikkel 40 (andmete säilitamine) ning
- d) artiklid 45 ja 46 (sisekontroll).

2. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 osutatud juhtudel hõlmavad kohaldatavad halduskaristused ja -meetmed vähemalt järgmist:

- a) avalik teadaanne, milles on märgitud füüsiline või juriidiline isik ja õigusrikkumise laad;
- b) korraldus, millega nõutakse, et füüsiline või juriidiline isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks selle tegevuse kordamisest;
- c) tegevusloa kehtetuks tunnistamine või peatamine kohustatud isiku puhul, kellel peab olema tegevusluba;
- d) kohustatud isikus juhtimiskohustusi täitva isiku suhtes või õigusrikkumise eest vastutava muu füüsilise isiku suhtes kehtestatud ajutine keeld täita kohustatud isikutes juhtimisülesandeid;
- e) maksimaalne rahaline halduskaristus, mis on vähemalt sama suur kui kahekordne kasu, mis saadi õigusrikkumise tulemusel, mille puhul on võimalik kasu kindlaks määrata, või vähemalt 1 000 000 euro ulatuses.

3. Liikmesriigid tagavad, et erandina lõike 2 punktist e, võib juhul kui kohustatud isik on krediidasutus või finantseerimisasutus, kohaldada ka järgmisi karistusi:

- a) juriidilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 euro ulatuses või 10 % aastasest kogukäibest viimase kättesaadava raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud juhtorgan; juhul kui kohustatud isik on emaettevõtja või sellise emaettevõtja tütarettevõtja, kes peab koostama konsolideeritud finantsaruandeid direktiivi 2013/34/EL artikli 22 kohaselt, on kõnealune kogukäive vastavalt asjaomastele raamatupidamisdiirektiividele aastane kogukäive või asjaomase tululiigi kogukäive viimase kättesaadava konsolideeritud raamatupidamisaruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhtorgan;

b) füüsilise isiku puhul maksimaalne rahaline halduskaristus vähemalt 5 000 000 euro ulatuses või liikmesriigis, kus euro ei ole ametlik vääring, vastava summa ulatuses omavääringus 25. juuni 2015 seisuga.

4. Liikmesriigid võivad anda pädevatele asutustele õiguse kehtestada lisaks lõike 2 punktides a–d sätestatud karistustele täiendavaid karistuste liike või määrata rahalisi halduskaristusi, mis ületavad lõike 2 punktis e ja lõikes 3 osutatud summasid.

Artikkel 60

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused avaldavad oma ametlikul veebisaidil otsuse, millega määratakse halduskaristus või võetakse haldusmeede käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete rikkumise korral ja mida ei ole edasi kaevatud, kohe pärast seda, kui kõnealusest otsusest on teavitatud isikut, kellele karistus määrati. Avaldatakse vähemalt teave õigusrikkumise liigi ja laadi kohta ning õigusrikkumise eest vastutava isiku andmed. Liikmesriigid ei ole kohustatud kohaldama käesoleva lõigu sätteid otsustele, millega kehtestatakse uurivat laadi meetmeid.

Kui pädev asutus peab esimeses lõigus osutatud vastutavate isikute identiteedi või isikuandmete avaldamist iga üksikjuhtumi puhul eraldi läbiviidava selliste andmete avaldamise proportsionaalsuse hindamise põhjal ebaproportsionaalseks või kui nende andmete avaldamine ohustab finantsturgude stabiilsust või pooleliolevat uurimist, siis pädevad asutused

- a) lükkavad halduskaristuse määramist või -meetme võtmist puudutava otsuse avaldamise edasi, kuni vastava teabe avaldamisest hoidumise põhjuseid enam ei esine;
- b) avaldavad halduskaristuse määramist või -meetme võtmist puudutava otsuse kohta anonüümset andmed kooskõlas siseriikliku õigusega, kui selline anonüümsete andmete avaldamine tagab asjaomaste isikuandmete tõhusa kaitse; juhul kui otsustatakse avaldada halduskaristuse või -meetme kohta anonüümset andmed, võib asjakohaste andmete avaldamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul anonüümsete andmete avaldamise põhjused kaovad;
- c) jätavad halduskaristuse määramise või -meetme võtmise otsuse avaldamata, kui punktides a ja b sätestatud võimalusi peetakse ebapiisavaks, et tagada
 - i) et finantsturgude stabiilsust ei seataks ohtu või
 - ii) otsuse avaldamise proportsionaalsus vähemoluliseks peetava meetme puhul.

2. Kui liikmesriigid lubavad avaldada otsuse, mis on edasi kaevatud, avaldavad pädevad asutused viivitamata oma ametlikul veebisaidil ka sellekohase teabe ja kogu edasise teabe edasikaebuse tulemuste kohta. Lisaks avaldatakse otsus varasema halduskaristuse määramise või -meetme võtmise otsuse tühistamise kohta.

3. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avaldatud andmed on nende ametlikul veebisaidil viis aastat alates nende avaldamisest. Avaldatud andmete hulgas esinevad isikuandmed esitatakse pädeva asutuse ametlikul veebisaidil siiski üksnes sellise aja jooksul, mis on kooskõlas kohaldatavate andmekaitse normidega.

4. Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuse või -meetme liigi ja rahalise halduskaristuse suuruse kindlaksmääramisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas vajaduse korral järgmist:

- a) õigusrikkumise raskus ja kestus;
- b) vastutava füüsilise või juriidilise isiku vastutuse ulatus;
- c) vastutava füüsilise või juriidilise isiku finantsseisundi tugevus, mida näitab näiteks vastutava juriidilise isiku kogukäive või vastutava füüsilise isiku aastane sissetulek;
- d) vastutava füüsilise või juriidilise isiku poolt õigusrikkumisest saadud kasu, kui seda saab kindlaks määrata;
- e) õigusrikkumisega kolmandatele isikutele tekitatud kahju, kui seda on võimalik kindlaks määrata;

- f) vastutava füüsilise või juriidilise isiku ja pädeva asutuse koostöö tase;
- g) vastutava füüsilise või juriidilise isiku varasemad õigusrikkumised.

5. Liikmesriigid tagavad, et juriidilisi isikuid on võimalik võtta vastutusele artikli 59 lõikes 1 osutatud õigusrikkumiste eest, mille pani nende kasuks toime isik, kes tegutses üksinda või juriidilise isiku organi osana ja kellel on juriidilises isikus juhtiv positsioon tulenevalt mis tahes järgmisest alusest:

- a) õigus esindada juriidilist isikut,
- b) õigus teha otsuseid juriidilise isiku nimel või
- c) õigus kontrollida juriidilist isikut.

6. Lisaks tagavad liikmesriigid, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele juhul, kui käesoleva artikli lõikes 5 osutatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku alluvuses olev isik on juriidilise isiku kasuks pannud toime mõne artikli 59 lõikes 1 osutatud õigusrikkumise.

Artikkel 61

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad tõhusa ja usaldusväärse korra, et julgustada käesolevat direktiivi üle võtvate siseriiklike sätete võimalikest või tegelikest rikkumistest pädevatele asutustele teatama.

2. Lõikes 1 osutatud kord hõlmab vähemalt järgmist:

- a) õigusrikkumisteadevate vastuvõtmise erimenetlused ja nende järelkontroll;
- b) asjakohane kaitse kohustatud isikute töötajatele või võrreldavas olukorras olevatele isikutele, kes teatavad kohustatud isikus toime pandud õigusrikkumistest;
- c) menetlusaluse asjakohane kaitse;
- d) selliste isikuandmete kaitse, mis hõlmab nii isikut, kes teatab õigusrikkumisest, kui ka füüsilist isikut, kes on väidetavalt vastutav õigusrikkumise toimepanemise eest, kooskõlas direktiivis 95/46/EÜ sätestatud põhimõtetega;
- e) selge eeskiri, mis tagab, et kohustatud isikus toime pandud õigusrikkumistest teatanud isiku konfidentsiaalsus on igal juhul tagatud, välja arvatud juhul, kui siseriikliku õiguse kohaselt nõutakse edasise uurimise või järgneva kohtumenetluse raames selle avalikustamist.

3. Liikmesriigid näevad ette, et kohustatud isikutel on asjakohased protseduurid, mille kohaselt nende töötajad või võrreldavas olukorras olevad isikud teatavad õigusrikkumistest kohustatud isiku siseselt konkreetse, sõltumatu ja anonüümse kanali kaudu ning mis on proportsionaalsed kohustatud isiku olemuse ja suurusega.

Artikkel 62

1. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused teavitavad Euroopa järelevalveasutusi kõigist kooskõlas artiklitega 58 ja 59 krediidiasutustele ja finantseerimisasutustele määratud halduskaristustest ja nende suhtes võetud meetmetest, sealhulgas nendega seotud kõigist edasikaebustest ja nende tulemustest.

2. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused kontrollivad kooskõlas oma siseriikliku õigusega, kas asjaomase isiku karistusregistri andmetes on asjakohane karistus. Sel eesmärgil teostatav teabevahetus toimub kooskõlas siseriiklikus õiguses rakendatud otsusega 2009/316/JSK ja raamotsusega 2009/315/JSK.

3. Euroopa järelevalveasutused haldavad veebilehte, millel nad esitavad lingi igale pädevate asutuste poolt avaldatud halduskaristusele ja -meetmele, mis on artikli 60 kohaselt krediidiasutustele ja finantseerimisasutustele määratud või nende suhtes võetud, ning märgivad ära ajavahemiku, mille vältel halduskaristused ja -meetmed jäävad avaldatuks konkreetsetes liikmesriigis.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 63

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ⁽¹⁾ artikli 25 lõike 2 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) keskne vastaspool on asutatud või tegevusloa saanud kolmandas riigis, kelle riiklikus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korras ei ole komisjon tuvastanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849 ^(*) kohaselt strateegilisi puudusi, mis kujutavad endast märkimisväärsed ohtu liidu finantsüsteemile.

^(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).”

Artikkel 64

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 9 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 25. juunist 2015.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 9 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 9 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole ühe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega ühe kuu võrra.

Artikkel 65

Hiljemalt 26. juuniks 2019 koostab komisjon aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 66

Direktiivid 2005/60/EÜ ja 2006/70/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 26. juunist 2017.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja loetakse vastavalt vastavustabelile, mis on esitatud IV lisas.

Artikkel 67

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 26. juuniks 2017. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse normidesse või nende normide juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabeohidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

Artikkel 68

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 69

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 20. mai 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA

I LISA

Järgnevalt on esitatud selliste riskitegurite mittetäielik loetelu, mida kohustatud isikud võtavad artikli 13 lõike 3 kohaselt arvesse, kui nad määravad kindlaks, mil määral rakendada kliendi suhtes hoolsusmeetmeid:

- i) ärisuhte või muu sarnase suhte eesmärk,
 - ii) kliendi hoiustatava vara maht või kliendi tehtavate tehingute maht,
 - iii) ärisuhte korrapärasus või kestus.
-

II LISA

Järgnevalt on esitatud artiklis 16 osutatud võimalikku väiksemat riski iseloomustavate tegurite ja tõendite mittetäielik loetelu.

1) Kliendi isikuga seotud riskitegurid:

- a) börsil noteeritud äriühingud, kelle suhtes kohaldatakse avalikustamiskohustusi (tuginedes börsieeskirjadele või seadustele või maksmapaneku viisidele), millega on kehtestatud nõuded, et tagada tegelikult kasu saava omaniku piisav läbipaistvus;
- b) ametiasutused või riigiettevõtted;
- c) kliendid, kes on punkti 3 kohaste väiksema riskiga geograafiliste piirkondade residendid.

2) Toote, teenuse, tehingu või edastamiskanaliga seotud riskitegurid:

- a) väikse kindlustusmaksega elukindlustuslepingud;
- b) pensioniskeemide kindlustuslepingud, kui need ei sisalda ennetähtaegse tagasiostmise valikuõigust ning neid ei saa kasutada tagatisena;
- c) töötajatele väljateenitud aastate pensioni või muid sarnaseid pensionihüvitisi võimaldav skeem, mille puhul kindlustusmaksed arvatakse palgast maha ning pensioniskeemi tingimused ei võimalda skeemis osaleja huvide ülekandmist;
- d) finantstooted või -teenused, mis pakuvad asjakohaselt kindlaksmääratud ja piiratud teenuseid teatavatele kliendirühmadele, et suurendada juurdepääsu finantsalase kaasamise eesmärgil;
- e) tooted, mille puhul rahapesu ja terrorismi rahastamise riski juhitakse muude teguritega nagu raha pealelaadimise piirangud või omandi läbipaistvus (nt teatavat liiki e-raha).

3) Geograafilised riskitegurid:

- a) liikmesriigid;
- b) kolmandad riigid, kellel on rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tõhusad süsteemid;
- c) kolmandad riigid, kus usaldusväärsete allikate kohaselt on korrupsiooni või muu kuritegeliku tegevuse tase madal;
- d) kolmandad riigid, kus usaldusväärsete allikate, nagu vastastikuste hindamiste, üksikasjaliku hindamise aruannete või avaldatud järeldaruannete kohaselt on kehtestatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise nõuded, mis on kooskõlas FATFi muudetud soovitusetega, ning kes neid nõudeid tõhusalt rakendavad.

III LISA

Järgnevalt on esitatud artikli 18 lõikes 3 osutatud võimalikku suuremat riski iseloomustavate tegurite ja tõendite mittetäielik loetelu.

1) Kliendiga seotud riskitegurid:

- a) ärisuhe toimib ebatavalistel asjaoludel;
- b) kliendid, kes on punktis 3 loetletud kõrgema riskiga geograafiliste piirkondade residendid;
- c) juriidilised isikud või õiguslikud üksused, mis on personaalse varahalduse üksused;
- d) äriühingud, kellel on variaktsionärid või esitajaaktsiad;
- e) suuri sularahakoguseid käitlevad ettevõtjad;
- f) äriühingu omandistruktuur näib äriühingu äritegevust silmas pidades ebatavaline või liiga keeruline.

2) Toote, teenuse, tehingu või edastamiskanaliga seotud riskitegurid:

- a) privaatpangandus;
- b) tooted või tehingud, mis võivad soodustada anonüümsust;
- c) ärisuhe või tehingud, mille puhul ei viibita samas kohas ja ei võeta teatavaid kaitseabinõusid, nagu elektrooniline allkirjastamine;
- d) tundmatutelt või mitte seotud kolmandatelt isikutelt saadud maksed;
- e) uued tooted ja uued äritavad, sealhulgas uus edastamismehhanism, ning uue või areneva tehnoloogia kasutamine nii uute kui ka olemasolevate toodete puhul.

3) Geograafilised riskitegurid:

- a) ilma et see piiraks artikli 9 kohaldamist, riigid, kus usaldusväärsete allikate, nagu vastastikuste hindamiste, üksikasjaliku hindamise aruannete või avaldatud järeldaruannete kohaselt ei ole kehtestatud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise tõhusaid süsteeme;
- b) riigid, kus usaldusväärsete allikate kohaselt on korrupsiooni või muu kuritegeliku tegevuse tase märkimisväärne;
- c) riigid, kelle suhtes on kehtestatud sanktsioonid, embargo või sarnased meetmed, näiteks liidu või ÜRO poolt;
- d) riigid, kes rahastavad või toetavad terrorismi või kelle territooriumil tegutsevad kindlaks määratud terroristlikud organisatsioonid.

IV LISA

Vastavustabel

Käesolev direktiiv	Direktiiv 2005/60/EÜ	Direktiiv 2006/70/EÜ
—		Artikkel 1
—		Artikkel 3
—		Artikkel 5
—		Artikkel 6
—		Artikkel 7
Artikkel 1	Artikkel 1	
Artikkel 2	Artikkel 2	
Artikli 2 lõiked 3–9		Artikkel 4
Artikkel 3	Artikkel 3	
Artikli 3 punktid 9, 10 ja 11		Artikli 2 lõiked 1, 2 ja 3
Artikkel 4	Artikkel 4	
Artikkel 5	Artikkel 5	
Artiklid 6–8	—	
Artikkel 10	Artikkel 6	
Artikkel 11	Artikkel 7	
Artikkel 13	Artikkel 8	
Artikkel 14	Artikkel 9	
Artikli 11 punkt d	Artikli 10 lõige 1	
—	Artikli 10 lõige 2	
Artiklid 15, 16 ja 17	Artikkel 11	
—	Artikkel 12	
Artiklid 18–24	Artikkel 13	
Artikkel 22		Artikli 2 lõige 4
Artikkel 25	Artikkel 14	
—	Artikkel 15	
Artikkel 26	Artikkel 16	
—	Artikkel 17	
Artikkel 27	Artikkel 18	
Artikkel 28	—	
Artikkel 29	Artikkel 19	
Artikkel 30	—	
Artikkel 31	—	
—	Artikkel 20	
Artikkel 32	Artikkel 21	
Artikkel 33	Artikkel 22	

Käesolev direktiiv	Direktiiv 2005/60/EÜ	Direktiiv 2006/70/EÜ
Artikkel 34	Artikkel 23	
Artikkel 35	Artikkel 24	
Artikkel 36	Artikkel 25	
Artikkel 37	Artikkel 26	
Artikkel 38	Artikkel 27	
Artikkel 39	Artikkel 28	
—	Artikkel 29	
Artikkel 40	Artikkel 30	
Artikkel 45	Artikkel 31	
Artikkel 42	Artikkel 32	
Artikkel 44	Artikkel 33	
Artikkel 45	Artikkel 34	
Artikkel 46	Artikkel 35	
Artikkel 47	Artikkel 36	
Artikkel 48	Artikkel 37	
Artikkel 49	—	
Artikkel 50	Artikkel 37a	
Artikkel 51	Artikkel 38	
Artiklid 52–57	—	
Artiklid 58–61	Artikkel 39	
—	Artikkel 40	
—	Artikkel 41	
—	Artikkel 41a	
—	Artikkel 41b	
Artikkel 65	Artikkel 42	
—	Artikkel 43	
Artikkel 66	Artikkel 44	
Artikkel 67	Artikkel 45	
Artikkel 68	Artikkel 46	
Artikkel 69	Artikkel 47	